

VURDERING AV FAGLIGE MUSEUMSNETTVERK

ARBEIDERKULTUR, BERGKUNST, BERGVERK, BOTANISKE HAGER, BYGG, DRAKT OG TEKSTIL, FISKERI- OG KYST-
KULTUR, FOTO, HERREGÅRDER, HÅNDVERK, KULTURLANDSKAP, KUNST, KVINNEHISTORIE, LITTERATUR, LUFTFART,
MAGASIN OG BEVARING, MEDISINSK HISTORIE, MINORITETER OG KULTURELT MANGFOLD, MUSIKK OG MUSIKK-
INSTRUMENTER, SAMISK KULTUR, SAMTID, SJØFART, SKOG, TEKNOLOGI- OG INDUSTRIHISTORIE

NORSK KULTURRÅD
Arts Council Norway

VURDERING AV FAGLIGE MUSEUMSNETTVERK

Rapport fra Norsk kulturråd til Kulturdepartementet 1. juli 2011

1. INNLEDNING	2
1.1 Bakgrunn	2
1.2 Oppsummering av Kulturrådets vurderinger.....	3
2. STATUS	4
2.1 Status for ABM-utviklings / Kulturrådets arbeid med faglige nettverk.....	4
2.2 Museumsmeldingen om faglige museumsnettverk	5
3. KULTURRÅDETS VURDERINGER MED FORSLAG TIL TILTAK	7
3.1 Utvikling og styrking av nettverkene	7
3.2 Antall, størrelse og tematisering.....	9
3.3 Rollen som nettverksansvarlig	11
3.4 Virkemidler. Kulturrådets rolle	12
4. METODE; MØTESERIE OG SPØRRESKJEMA	14
VEDLEGG 1 ABM-utviklings rammenotat for museumsnettverk	20
VEDLEGG 2: Omtale av de enkelte nettverkene	23
VEDLEGG 3 Oversikt over fagseksjoner i Norges museumsforbund, nettverk/puljer i Danmark, ICOMs internasjonale komiteer	70

1. INNLEDNING

1.1 Bakgrunn

I St.meld. nr. 49 (2008-2009) Framtidas museum signaliserer Kulturdepartementet følgende:

Departementet vil be ABM-utvikling i samarbeid med nettverkene evaluere om nettverkens antall og tematisering er hensiktsmessig for å bidra til det utviklingsarbeidet som museene selv har identifisert som nødvendig. Blant annet bør det vurderes om nettverk med overlappende temaer kan slås sammen eller etablere tettere samarbeidslinjer.

I tildelingsbrevet fra Kulturdepartementet til Norsk kulturråd for 2011 står følgende konkrete oppdrag under punkt 1.4 Utviklings- og forvaltningsoppgaver på arkiv og museumsfeltet:

Departementet legger til grunn at Norsk kulturråd viderefører ABM-utviklings rolle som strategisk utviklingsaktør på arkiv og museumsfeltet, jf. ABM-utviklings vedtekter § 2 – 4.

(...) Prioriterte områder i oppfølging av museumsmeldingen vil fra 2011 være vitalisering av de faglige museumsnettverkene og en samlet koordinering og utvikling av museenes samlingsforvaltning. Norsk kulturråd bes i tilknytning til dette om å gjennomføre følgende tiltak i 2011:

- Evaluere de faglige museumsnettverkene. Rapport til departementet innen 1. juli.*
- Utarbeide et dokument med status og vurdering av tiltak og plan for museenes samlingsforvaltning som omfatter alle gjenstandskategorier. Dokumentet leveres departementet innen 1. juli.*

Kulturrådet har i perioden mars – juni 2011 hatt bilaterale møter med alle de nettverksansvarlige museene, i alt 21 museer med 24 nettverk. Møtene, basert på utsendte spørreskjemaer danner bakgrunnen for denne rapporten, i tillegg til museenes årlige rapportering i budsjettøknadene til Kulturdepartementet.

Rapporten er en generell gjennomgang og vurdering som vil gi grunnlag for et styrket arbeid med museumsnettverk, der bruk av virkemidler, vurdering av eksisterende nettverk, behov for justeringer og eventuelle etableringer av nye nettverk vil være neste etappe.

1.2 Oppsummering av Kulturrådets vurderinger

Kulturrådets ulike vurderinger i kap. 3 er oppsummert under hvert avsnitt. Her følger et sammendrag.

Det er en tydelig tilbakemelding om at nettverkene bør utvikles og styrkes, og nettverksarbeidet vurderes som meningsfullt og positivt. I en videre utvikling vil det bli lagt vekt på følgende:

- nettverkens temaer skal gjenspeile sentrale områder innen kultur-, kunst- og naturhistorie, samtidig som det er viktig å utvikle aktivitet på temaer som museene i for liten grad har viet oppmerksomhet
- det er primært faglige emner og temaer som bør ligge til grunn for nettverkene
- nettverkene bør utgjøres av institusjoner med tydelig faglig fellesskap
- et nettverk bør ikke bli for omfattende, dette vil redusere nettverk som kreativ og effektiv møteplass
- det er i det videre arbeidet viktig å bidra til nødvendig åpenhet og dynamikk
- grad av formalisme bør nedtones, til fordel for prosjektrettet arbeid
- deltakere skal ha formulert intensjon og motivasjon for at de ønsker å gå inn i et nettverk
- det er avgjørende at nettverksarbeidet er godt forankret i ledelsen ved de deltakende institusjonene
- arbeidet bør stimuleres og kvalitetssikres, med bedre koordinering og tilrettelegging av ressurser
- godt, konkret prosjektarbeid er en avgjørende suksessfaktor for utvikling av nettverk

Kulturrådet har en viktig koordinatrorolle i utvikling av nettverkene, og vil gi arbeidet med nettverk noe høyere prioritet. Kulturrådet vil

- i sterkere grad stimulere til større prosjekter i regi av museumsnettverkene
- legge opp til en nærmere vurdering av de enkelte nettverkene, med justeringer og vurdering av nye nettverk
- vurdere nettverk i forhold til en øvre grense, for å sikre at de fungerer som en kreativ og effektiv møteplass
- vurdere nettverk i forhold til en nedre grense, for å sikre kvalitet og utvikling
- i dialog med aktuelle nettverk, vurdere større grad av skifte i rollen som ansvarlig
- opprette en ordning med mulighet for basis økonomisk støtte til nettverkene
- styrke dialogen med de nettverksansvarlige
- utarbeide et nytt rammenotat, arrangere årlige møter og bidra til bedre informasjonsflyt
- legge opp til en ekstern evaluering av de faglige museumsnettverkene i løpet av 3 – 5 år

2. STATUS

2.1 Status for ABM-utviklings / Kulturrådets arbeid med faglige nettverk

Museumsmeldingen gir en godt bilde av status for museumsnettverkene. Dagens landskap av museumsnettverk er resultat av initiativer og dialoger Norsk museumsutvikling / ABM-utvikling hadde i oppstarten av museumsreformen. Det ble i 2002 gjennomført en møteserie med alle de museene som fram til 2004 fikk direkte statlig tilskudd som ”nasjonale museer post 70”. På den måten ble mange av de sentrale samfunnsområdene fanget opp, med sterke museumsmiljøer som naturlige nettverksansvarlige. I tillegg ble sektoren bedt om å komme med innspill til aktuelle nettverk, med omtale av tema og aktuelle deltakere.

På denne bakgrunnen inngikk Norsk museumsutvikling avtaler med en rekke museer om ansvar for koordinering og utvikling av nettverk. Det ble utarbeidet et sentralt rammenotat i 2002, som omtalte intensjon, roller og forventninger i utviklingen av de nasjonale, faglige museumsnettverkene. Notatet ble oppdatert av ABM-utvikling i 2007 (se vedlegg 1). I de senere årene har enkelte nye nettverk kommet til.

I løpet av årene er det kommet flere innspill på nye nettverk som ikke er igangsatt. ABM-utvikling har hatt en restriktiv holdning til etablering av for mange nye nettverk etter den første runden med etableringer. Grunnen er at mange av temaene er vurdert som noe smale i forhold til intensjonene med nettverkene, men også at det har vært behov for erfaringer fra de som allerede er satt i gang. Det har også vært behov for å avvente museumsmeldingens signaler og oppfølgingen av denne.

ABM-utvikling har fram til arbeidet med museumsmeldingen i 2009 gjennomført årlige samlinger for de nettverksansvarlige. Temaene for disse møtene har vært utveksling av erfaringer, med diskusjon av nettverk, roller og suksessfaktorer.

Museumsreformen har hatt et stort fokus på sammenslåinger, organisasjonsutvikling, økonomiske virkemidler og juridiske forhold. ABM-utvikling har derfor ikke i de mest hektiske årene av museumsreformen hatt kapasitet til å prioritere koordineringen av museumsnettverkene på ønsket nivå. ABM-utvikling har hatt ulik grad av dialog; i enkelte tilfeller har dialogen vært tett og kontinuerlig, i andre ujevn og tilfeldig. ABM-utvikling har prioritert å delta på møter etter invitasjon, med innlegg om overordnede spørsmål knyttet til reform og nettverk.

Det forventes fra statlig side at museene skal delta aktivt i de faglige museumsnettverkene. I tildelingsbrevet fra Kulturdepartementet til museene for 2011 står følgende om nettverk, under mål 4 Fornyning:

Museene skal være oppdaterte og aktuelle i alle deler av sin virksomhet, være solide institusjoner og ha en aktiv samfunnsrolle gjennom faglig utvikling, nytenking og profesjonalisering og gjennom utvikling av digital forvaltning og formidling.

Museet skal utvikle strategier for en styrket samfunnsrolle. Museet skal delta aktivt i faglige museumsnettverk og i utviklingstiltak i regi av Kulturrådet.

Museene rapporterer årlig om status for deltakelse i nasjonale museumsnettverk. I museumsstatistikken for museene med drifttilskudd fra Kulturdepartementet går det fram at gjennomsnittlig antall deltakelse i nettverk pr. museum er ca. 4, med en variasjon fra ett helt opp til 21 nettverk.

2.2 Museumsmeldingen om faglige museumsnettverk

St.meld. nr. 49 (2008-2009) Framtidas museum, omtalen under kap. 3.21 Faglige museumsnettverk:

Museumsreformen bygger på tre hovedpremisser: Lokal forankring, regional konsolidering og nasjonal nettverksbygging. Abm-meldingen legger til grunn at museene deltar i utvikling og drift av ulike nasjonale nettverk for å styrke og utvikle det faglige museumsarbeidet; «det er eit overordna mål at alle musea som i framtida får statlege driftstilskot, skal inngå i eit nasjonalt nettverk». Grunnlaget for nettverkene er vidare utdypet i kulturmeldingen der det går fram at nettverkene «skal leggja til rette for rasjonell arbeidsdeling og samordning, motverke konkurrerande overlapping og dermed sikre fagleg samanheng og god ressursutnytting».

Museumsnettverkene skal bidra til at museene blir bedre egnet til å fylle rollene som samfunnsinstitusjoner med et kritisk blikk på egen rolle og virksomhet. Målet er at museene skal utvikle samarbeid og arbeidsdeling, sikre faglig sammenheng og god ressursutnyttelse samt utvikle kompetanse og ny kunnskap. Museer som deltar i nettverk må sørge for god faglig og økonomisk basis for aktiv deltakelse, med utgangspunkt i tildelte driftsmidler. De må ha relevante samlinger og relevant faglig kompetanse og vilje til å prioritere arbeidet i nettverket gjennom aktiv, forpliktende deltakelse i felles aktiviteter og satsinger.

Nettverkene skal forankres i museene og ta utgangspunkt i temaer, funksjoner og/eller metoder. Nettverkene er åpne for de som kan og vil bidra aktivt, og baseres på samarbeid, samhandling og felles interesse. Et museum kan inngå i flere nettverk, avhengig av ressurser og profil. De hovedansvarlige museene skal være drivkraft og sikre kvalitet i utviklingen av det faglige arbeidet. Det er ikke lagt opp til at hovedansvarlige museer skal ha en lederrolle som pålegger eller instruerer andre. Nettverksansvarlige skal ha en sterk faglig basis for utvikling av nettverket. De skal vurdere hvem som kan delta, sikre kvalitet og kontinuitet i arbeidet, utvikle og samordne prosjekter. Nettverksansvarlige har også et hovedansvar for kontakt med relevante miljøer utenfor museumssektoren, og med nordiske og internasjonale miljøer. Det er en målsetting at de skal etablere og vedlikeholde en egen nettside med informasjon om nettverket og nettverkets aktiviteter.

Det er ikke lagt opp til felles midler for drift av nettverk, deltakelsen tar utgangspunkt i det enkelte museums driftsmidler og bygger på museenes egeninteresse i deltakelse. Alle deltakende museer forutsettes i forkant for deltakelse å klargjøre egen motivasjon, evne til bidrag og gjennomføring av nettverkets målsettinger.

ABM-utvikling har en sentral og koordinerende rolle i utviklingen av faglige museumsnettverk. ABM-utvikling skal sikre samarbeid og arbeidsdeling, faglig sammenheng og god ressursutnyttelse mellom nettverkene. ABM-utvikling utpeker museer som skal ha et hovedansvar for å drive nettverk og etablere målsettinger og arbeidsplaner.

ABM-utvikling arrangerer årlige samlinger der de hovedansvarlige museene kan utveksle erfaringer om etablering, drift og faglig utvikling av nettverkene.

Hovedansvarlige museer rapporterer årlig til ABM-utvikling om status og utvikling. ABM-utvikling har et spesielt ansvar for å etablere nettverk på hvite felt og sørge for at prioriterte områder ivaretas.

Faglige museumsnettverk (justert juni 2011)

Nettverk	Hovedansvarlig museum
Arbeiderkultur	Norsk Industriarbeidermuseum
Bergkunst	Verdensarvsenter for bergkunst – Alta museum
Bergverk	Norsk Bergverksmuseum
Botaniske hager	Naturhistorisk museum, Universitetet i Oslo
Bygg	Ryfylkemuseet
Drakt og tekstil	Valdresmusea
Fiskeri- og kystkultur	Museum Vest
Foto	Preus museum (abm-nettverk)
Herregårder	Østfoldmuseene
Håndverk	Lillehammer Museum / Maihaugen
Kulturlandskap	Musea i Sogn og Fjordane / De Heibergske Samlinger
Kunst	Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design
Kvinnehistorie	Hedmark fylkesmuseum / Kvinnemuseet
Litteratur	Nynorsk kultursentrum
Luftfart	Norsk Luftfartsmuseum
Magasin og bevaring	Museene i Sør-Trøndelag / Trøndelag Folkemuseum
Medisinsk historie	Norsk Teknisk Museum
Minoriteter og kulturelt mangfold	Oslo Museum
Musikk og musikkinstrumenter	Museene i Sør-Trøndelag / Ringve
Samisk kultur	RiddoDuottarMuseat
Samtid	Lillehammer Museum / Maihaugen
Sjøfart	Norsk Maritimt Museum
Skog	Hedmark fylkesmuseum / Norsk Skogmuseum
Teknologi- og industrihistorie	Norsk Teknisk Museum
<i>Landbruk</i>	<i>Norsk landbruksmuseum – har aldri kommet i gang</i>
<i>Universell utforming</i>	<i>Abm-nettverk, tidligere konkret prosjekt koordinert av Fetsund Lenser, pt. ikke videreført</i>

3. KULTURRÅDETS VURDERINGER MED FORSLAG TIL TILTAK

Kulturrådets vurderinger baseres på møteserien mars - juni 2011, med bilaterale møter med 21 museer med ansvar for til sammen 24 nettverk. I tillegg rapporterer museene med driftstilskudd fra Kulturdepartementet årlig om aktiviteten i museumsnettverk. Denne rapporteringen gir mye informasjon, men er som den nå foreligger ujevn. Kulturrådet har god, løpende dialog med flere av nettverkene, og mottar informasjon om møter, seminarer og andre aktiviteter.

3.1 Utvikling og styrking av nettverkene

I museumsmeldingens tiltaksdel, under *kap. 14 Fornyning / 14.2 De faglige museumsnettverkene*, gis følgende signaler for det videre arbeidet med faglige museumsnettverk:

De faglige museumsnettverkene utgjør på mange måter ideelle plattformer for faglig utvikling i museene gjennom samarbeid med andre. Oversikten indikerer at organisering og innretning av og aktivitet i nettverkene varierer en del. Dette er kanskje å vente siden nettverkene har eksistert i relativt kort tid. Dessuten har flere av institusjonene samtidig vært opptatt med å gjennomføre konsolideringsprosesser. Departementet vil fremheve at det ligger uutnyttet potensial i de faglige nettverkene. Blant annet bør det ligge til rette for at museer innenfor flere av nettverkene går sammen om FoU- og innsamlingsprosjekter. Eksempler kan være felles søknader om forskningsmidler i Norges forskningsråd eller etablering av andre prosjekter med felles finansiering innenfor nettverket.

Det er en avgjørende forutsetning at museumsmiljøene har ansvar for hvordan nettverkene etableres og for de konkrete oppgavene som søkes løst der. Samtidig er det viktig at det etableres kontakt med fagmiljøer utenfor museene for å få bredest mulig kunnskapsbase for de oppgavene som skal utføres i nettverket. Departementet vil be ABM-utvikling i samarbeid med nettverkene evaluere om nettverkens antall og tematisering er hensiktsmessig for å bidra til det utviklingsarbeidet som museene selv har identifisert som nødvendig. Blant annet bør det vurderes om nettverk med overlappende temaer kan slås sammen eller etablere tettere samarbeidslinjer.

Departementet vil understreke at det er institusjonene selv som skal stå for de operative utviklingsoppgavene i nettverkene. ABM-utvikling skal bistå som tilrettelegger og ressursmordner.

Det er entydig tilbakemelding fra møterunden at arbeidet i museumsnettverkene oppfattes som meningsfullt og positivt. Det gis også klart uttrykk for at arbeidet bør styrkes og gjøres tydeligere, i tråd med museumsmeldingens signal om at ”*det ligger et uutnyttet potensial i de faglige nettverkene*”.

Nettverkene er ulike i tematikk, størrelse og aktivitet. På det beste engasjerer og motiverer nettverksarbeidet deltakerne i konkrete prosjekter, med gjensidig læring og utveksling av erfaringer. Miljøene legger stor vekt på nettverkene som faglige møteplasser, som har fått økt betydning etter at store, konsoliderte museer er etablert. Flere nettverk har god aktivitet, med seminarer, publikasjoner og vandrestillinger. Godt, konkret prosjektarbeid er en avgjørende

suksessfaktor for utvikling av samarbeidet. Mange nettverk har etablert større prosjekter med betydelige prosjektmidler fra ABM-utvikling / Norsk kulturråd. Flere har utarbeidet strategier og handlingsplaner, som fungerer som inspirasjonsdokumenter som konkrete prosjekter springer ut fra.

Tre eksempler kan illustrere mulighetene og bredden i nettverksarbeidet:

- *Nettverk for mangfold og minoriteter har satt i gang rekrutteringsprosjektet Mangfold i museene (Mim). Målet er å øke minoriteters kjennskap til og kompetanse om variert museumsarbeid, for å bidra til å rekruttere personer med minoritetsbakgrunn til faglige stillinger ved museer. Sentralt i prosjektet står ideen om at det norske museumslandskapet styrkes gjennom minoriteters deltagelse, både når det gjelder kontakt med brukergrupper, muligheter til å se sin egen virksomhet utenfra og kompetanse og forståelse i en globalisert verden.*
- *Nettverk for fiskeri- og kystkultur er et eksempel på et nettverk som har et aktivt samarbeid med en rekke statlige etater; Riksantikvaren, Fiskeridepartementet, Kystverket og Kulturrådet. Et viktig resultat er produksjonen av "Fortellinger om kyst-Norge", en serie hefter med fortellinger om viktige epoker og temaer i kystens historie. Også Sjøfartsnettverket og Etatsmuseet for Kystverket/Lindesnes Fyrmuseum har vært aktive i dette arbeidet, blant annet som medlemmer i et redaksjonsråd.*
- *Samisk museumsnettverk har i sin første fase fokusert på samlingsforvaltning, med etablering av en plan med felles retningslinjer for håndtering av samisk materiell- og immateriell kultur. Deltakende museer bidrar med perspektiver på innsamling, eierskap og forvaltning. Målet er at retningslinjene for samlingsforvaltning legges ut på nettsidene til Samisk museumsnettverk, tilgjengelig for alle museumsmedarbeidere.*

Samtidig er nettverksarbeidet ujevnt. Noen nettverk er i minste laget for nødvendig faglig bredde, noen kan vise til liten aktivitet. Det er også flere eksempler på manglende bidrag og motivasjon hos deltakere. Det er en målsetting å bringe aktiviteten opp på et godt nivå i alle nettverkene som videreføres, med tydeligere dialog, koordinering og bedre tilrettelegging av ressurser.

Det er klare tilbakemeldinger om at Kulturrådet bør styrke arbeidet som koordinator og ressursmorder, for å legge bedre til rette for de operative utviklingsoppgavene i nettverkene. Det er derfor viktig at Kulturrådet gir arbeidet med nettverk noe høyere prioritet.

Oppsummering/tiltak

- nettverksarbeidet vurderes i sektoren selv som meningsfullt og positivt
- det er en tydelig tilbakemelding om at nettverkene bør utvikles og styrkes
- arbeidet bør stimuleres og kvalitetssikres, med bedre koordinering og tilrettelegging av ressurser
- godt, konkret prosjektarbeid er en avgjørende suksessfaktor for utvikling av nettverk
- Kulturrådet har en viktig koordinatorrolle i utvikling av nettverkene, og vil gi arbeidet med nettverk noe høyere prioritet

3.2 Antall, størrelse og tematisering

Museumsmeldingen gir signaler om at Kulturrådet i samarbeid med nettverkene skal vurdere ”om antall og tematisering er hensiktsmessig”. Nettverkene har stor variasjon i forhold til både størrelse og faglig innhold. En viktig diskusjon i Kulturrådets møterunde har vært om vi bør ha færre nettverk med mer overordnet tematikk, eller om det er en bedre utvikling med flere nettverk av begrenset størrelse og tydelig faglig fellesskap. En annen viktig avklaring er hvilke type oppgaver som er naturlige for museumsnettverkene.

Kulturrådets vurdering er at nettverkene bør utgjøres av institusjoner med tydelig faglig fellesskap. Et nettverks størrelse bør ikke bli for omfattende, vi mener dette kan gå ut over den nærheten og dynamikken som er viktig innenfor det faglige fellesskapet. Vi ønsker ikke en utvikling der noen få, store museer blir sittende med ansvar for noen få, store nettverk. Det er et interessant trekk i tilbakemeldingene hvilken vekt museene legger på nettverk som faglig møteplass, for utveksling av erfaringer og kunnskap om hverandres arenaer og arbeid. Det blir også lagt vekt på at nettverk fungerer som viktig møteplass for ulike profesjoner ved museene som normalt ikke deltar på de store, generelle konferansene, for eksempel håndverkere og fotografer.

For at nettverkene skal fungere som gode, kreative og effektive møteplasser bør et utgangspunkt være antall deltakere/personer opp mot 50, hvilket i praksis tilsier et øvre antall på 15 – 25 museer/andre institusjoner som aktive deltakere i et enkelt nettverk.

Samtidig må nettverkene ha faglig tyngde og bredde for å fungere etter intensjonene for nasjonale museumsnettverk. Det kreves en faglig ”kritisk masse” for å etablere og gjennomføre gode prosjekter og attraktive seminarer. Kulturrådets intensjon om å styrke nettverksarbeidet vil stille ytterligere krav til kvalitet, kreativitet og utvikling. Vi mener derfor at et utgangspunkt bør være minimum 20 - 25 personer, hvilket i praksis tilsier et nedre antall på 10 – 12 museer/andre institusjoner som aktive deltakere i et enkelt nettverk.

Dagens nettverk består av et vidt spekter av fagspesifikke emner (eksempel bergverk), mer tverrgående temaer (eksempel mangfold) og generelle museumsoppgaver som alle museer må forholde seg til (eksempel magasin og bevaring). Intensjonen med faglige museumsnettverk er primært samarbeid på tvers av institusjonsgrensene og geografisk plassering, der deltakende museer ”må ha relevante samlinger og relevant faglig kompetanse og vilje til å prioritere arbeidet i nettverket gjennom aktiv, forpliktende deltakelse i felles aktiviteter og satsinger” (museumsmeldingen).

Nettverkene temaer skal gjenspeile sentrale områder innen kultur-, kunst- og naturhistorie, samtidig som det er viktig å utvikle aktivitet på temaer som museene i for liten grad har viet oppmerksomhet. Kulturrådets vurdering er at det i hovedsak er faglige emner og temaer som bør ligge til grunn for nettverkene, der museer med relevante samlinger og felles fagprofil inngår i åpne og likeverdige nettverk.

Oppgaver som gjelder alle museer egner seg i mindre grad. Vi ser at for eksempel nettverk for magasin og bevaring har spilt en viktig rolle, men at interesse, aktivitet, antall deltakere og ikke minst behov for rådgiving og tjenester sprenger grensene for hva et nettverk og hovedansvarlig museum kan forventes å utføre. Kulturrådet mener derfor at arbeidet med denne type utfordringer må løses med mer direkte kanalisering av midler til utvalgte

kompetansemiljøer, som i samarbeid med Kulturrådet får i oppgave å utvikle og kvalitetssikre arbeidet med for eksempel samlingsforvaltning.

Tilsvarende gjelder for andre generelle, gjennomgående museumsoppgaver som forskning, formidling og digitalisering. Også disse utfordringene gjelder alle museene, og egner seg derfor mindre som faglige museumsnettverk på generelt grunnlag. Primært er det andre og tyngre mekanismer som må ligge til grunn for utviklingen her, med ordinære driftstilskudd og kanalisering av prosjektmidler. Det kan imidlertid være aktuelt å utvikle deler av denne type oppgaver i nettverk i begrensede tidsrom, for å sette fart og gi retning i en utvikling.

Dagens landskap av nettverk er kommet til som resultat av ABM-utviklings dialog med tidligere nasjonale museer i innledningen av museumsreformen, samt motiverte begrunnelser fra andre museer om etablering av nye nettverk. ABM-utvikling/Kulturrådet har også fått en del henvendelser de senere årene om nye nettverksetableringer. Noen av disse er ikke realitetsbehandlet, i påvente av museumsmeldingens signaler og oppfølgingen av denne.

Kulturrådet legger nå opp til at vi vurderer de enkelte nettverkene nærmere. Det vil i et par tilfeller være aktuelt å vurdere sammenslåing. Enkelte nettverk er svært små både i antall og faglig bredde, og vi vil gå i en dialog med disse om eventuell utvidelse av tema eller andre justeringer. Vi vil vurdere behovet for etablering av nye nettverk basert på tidligere innspill samt en vurdering av aktuelle temaer, for eksempel for å vitalisere diskusjonen om museenes samfunnsrolle. En del av denne vurderingen er nettverk som har en tidsavgrenset horisont.

Kulturrådet erfarer at flere av nettverkene raskt etablerer en ramme som senere ikke forandres nevneverdig, både i forhold til hvem som er med og i forhold til samarbeid med andre miljøer. Det er i det videre arbeidet viktig å bidra til nødvendig åpenhet og dynamikk, både mellom ulike nettverk og i forhold til andre miljøer.

Oppsummering/tiltak

- nettverkens temaer skal gjenspeile sentrale områder innen kultur-, kunst- og naturhistorie, samtidig som det er viktig å utvikle aktivitet på temaer som museene i for liten grad har viet oppmerksomhet
- det er primært faglige emner og temaer som bør ligge til grunn for nettverkene
- nettverkene bør utgjøres av institusjoner med tydelig faglig fellesskap
- Kulturrådet legger opp til en nærmere vurdering av de enkelte nettverkene, med justeringer og vurdering av nye nettverk
- Kulturrådet vil vurdere nettverk i forhold til en øvre grense, for å sikre at de fungerer som en kreativ og effektiv møteplass
- Kulturrådet vil vurdere nettverk i forhold til en nedre grense, for å sikre kvalitet og utvikling
- det er i det videre arbeidet viktig å bidra til nødvendig åpenhet og dynamikk

3.3 Rollen som nettverksansvarlig

En avgjørende faktor i utviklingen er at rollen som nettverksansvarlig fungerer. Rollen varierer mye; i noen nettverk som den sentrale premissleverandøren, i andre mer som likeverdig partner. Det er viktig å finne balansen mellom rollen som pådriver og samtidig sikre at øvrige deltakere tar et selvstendig ansvar for kvaliteten i arbeidet.

Erfaringen viser at grad av formalisme bør nedtones. I den første etableringsfasen så vi at mange nettverk brukte en del energi i retning av foreningsarbeid, med vedtekter og medlemskap. Kulturrådet ser at det er de nettverkene som etablerer gode og konkrete prosjekter som lykkes best og som har mest energi i arbeidet. Avtaler mellom deltakende institusjoner må derfor bygge opp under utvikling av gode prosjekter. Det er avgjørende at nettverksarbeidet er godt forankret i ledelsen ved de deltakende institusjonene, noe som ikke alltid er tilfelle i dag. Nettverksarbeid utgjøres i praksis av personlige relasjoner, men uten god forankring i ledelsen svekkes grunnlaget for aktivt og forpliktende samarbeid. Kulturrådet legger derfor opp til at deltakere skal ha formulert intensjon og motivasjon for at de ønsker å gå inn i et nettverk, også ved å gi ansatte handlingsrom til å delta aktivt.

Nettverksansvarlig skal kvalitetssikre utvikling og retning i arbeidet. Erfaringen viser at mange av nettverkene har god kopling til arkivsektoren, og flere har en stor grad av kontakt med høgskole- og universitetsmiljøer. Noen har også et internasjonalt kontaktnett. Kulturrådet vil understreke at det i det videre arbeidet er viktig å stimulere til samarbeid med andre miljøer.

Et tiltak i retning av økt dynamikk kan være å vurdere større grad av skifte i rollen som ansvarlig. Det kan være ulike grunner som gjør et skifte naturlig, og flere har tatt til orde for en grad av "åremål" som nettverksansvarlig. Dette vil over tid ansvarliggjøre flere og bidra til kompetansebygging i flere miljøer.

Tidsbruken som ansvarlig varierer, men generelt er det kun en mindre del av et årsverk som knyttes til rene sekretariatsoppgaver. De fleste har utpekt en person/personer som koordinatorene. Det er først når det etableres større samarbeidsprosjekter at tidsbruken blir betydelig, men det er da gjerne også med øremerkede midler til rollen som prosjektkoordinator.

Oppsummering/tiltak

- grad av formalisme bør nedtones, til fordel for prosjektrettet arbeid
- deltakere skal ha formulert intensjon og motivasjon for at de ønsker å gå inn i et nettverk
- det er avgjørende at nettverksarbeidet er godt forankret i ledelsen ved de deltakende institusjonene
- Kulturrådet vil, i dialog med aktuelle nettverk, vurdere større grad av skifte i rollen som ansvarlig

3.4 Virkemidler. Kulturrådets rolle

Museumsreformens økonomiske prioritering har vært økte driftsmidler for styrking av museenes faglige og økonomiske plattform. Deltakelsen i nettverk har vært basert på den enkelte institusjons driftsmidler, da det ikke har vært lagt opp til midler til felles drift av nettverk. Virkemidler er et viktig tema i møte mellom operative museumsmiljøer og en statlig utviklingsaktør som Kulturrådet. Vi har i møteserien derfor lagt vekt på en grundig diskusjon om virkemidler.

Det kom også et viktig signal i Familie- og kulturkomiteens behandling av museumsmeldingen: *Komiteen mener at det bør vurderes et økonomisk insitament til de museer som inngår i de faglige museumsnettverkene. Etter komiteens mening vil det gjøre museene som inngår i nettverkene bedre i stand til å gjennomføre hovedmålsettingene i denne meldingen.(...) Komiteen viser til tidligere merknad om at de faglige museumsnettverkene bør gis et økonomisk insitament for å utvikle seg videre i forhold til det uutnyttede potensiale som en har registrert i de faglige nettverkene.*

Ikke overraskende er det et ønske om mer tilskudd. Helt entydig er bildet når det gjelder tilgangen til prosjektmidler, samtlige nettverksansvarlige understreker sterkt betydningen av dette. Gode, konkrete prosjekter blir vurdert som nøkkelen til utviklingen av nettverk. I praksis viser det seg at uten tilgang til eksterne prosjektmidler er det langt vanskeligere å etablere samarbeidsprosjekter. ABM-utvikling har de senere årene stadig sterkere prioritert kanalisering av prosjektmidler til søknader fra nettverkene, og det har vært en utvikling i retning av prosjekter med bedre kvalitet.

Tilgang på sentrale prosjektmidler i Kulturrådet vil stimulere samordning og samarbeid. Betingelsene er en betydelig egenandel, som ansvarliggjør deltakende institusjoner. Sentrale midler gir prosjekter et kvalitetsstempel, som også kan utløse annen finansiering, både offentlig og privat. For Kulturrådet gir bruk av prosjektmidler en mulighet til å påvirke og kvalitetssikre utviklingen, og legge inn kulturpolitiske målsettinger i kriterier for tilskudd. Det vil også gi en god oversikt over hvilke nettverk som har god aktivitet med viktige prosjekter.

Kulturrådet vil understreke betydningen av sentrale prosjektmidler. Vi ønsker derfor i sterkere grad å stimulere til større prosjekter i regi av museumsnettverkene. Midlene skal kanaliseres i tråd med rådende forventinger til museumssektoren, for eksempel aktiv samfunnsrolle, kritisk formidling, styrket samlingsforvaltning og forskning.

Hovedparten av de nettverksansvarlige ønsker en form for basis tilskudd. Det er interessant at ingen mener at dette tilskuddet bør være spesielt stort, det viktige er å ”smøre” nettverket med midler til basis sekretariatsoppgaver og aktivitet. Bildet er imidlertid noe mer nyansert når det gjelder kanalisering, grad av øremerking og rapportering av denne type tilskudd. Enkelte problematiserer at driftsmidler til nettverksansvarlig kan gå ut over likevekten i et nettverk, der øvrige deltakere i for stor grad vil mene at ansvarlig museum skal være drivkraft i utviklingen. Dette har vært et argument tidligere i museumsreformen for ikke å gi driftsstøtte til nettverk. Et annet argument har vært at tilgang på midler ville føre til for stor grad av posisjonering, spesielt i den mest aktive perioden av museumsreformen.

På bakgrunn av erfaringene fra møteserien vil Kulturrådet nå gå inn for et mindre basistilskudd til nettverksansvarlige for å styrke utviklingen. For å gjøre forvaltningen

fleksibel bør midlene kanaliseres fra Kulturrådet og ikke som del av ordinært driftstilskudd fra Kulturdepartementet. Dette vil gjøre det enklere å skifte nettverksansvar, omdanne nettverk og etablere temporære nettverk. Kanalisering fra Kulturrådet gjør at ansvarlige museer med annen departementstilhørighet kan inngå i ordningen (for eksempel universitetsmuseer og Forsvarsmuseet). Flexibiliteten må sikres også ved at tilskuddet ikke bør være av en størrelse som binder opp faste stillingsressurser. Et viktig moment er at tilskudd fra Kulturrådet vil styrke vår rolle som koordinator og ressursamordner, og gi et bedre grunnlag for dialog med de nettverksansvarlige. Vi legger følgende skisse til grunn:

- Kulturrådet oppretter en ordning med mulighet for basis støtte til nettverkene. Ordningen må være forutsigbar og ha et langsiktig perspektiv.
 - De nettverksansvarlige kan søke om et årlig beløp, begrenset oppad til kr. 200 000 (justeres avhengig av total ramme og antall nettverksansvarlige).
 - Søknaden skal redegjøre for planer i nettverket kommende år og behovet for basis støtte til aktiviteter.
 - Det utarbeides retningslinjer for hva midlene skal kunne gå til, med vekt på sekretariatsfunksjoner, informasjon og nettsider, planlegging av større prosjekter, ekstra seminarutgifter til foredragsholdere med mer. Midlene skal ikke gå til deltakeres utgifter til reise og opphold i forbindelse med møter eller andre aktiviteter.
 - Nettverksansvarlige leverer en årlig rapportering om nettverket og bruk av midler.

Møteserien har gitt en samlet og tydelig respons om at det ønskes en fortsatt koordinering fra Kulturrådet, med behov for styrking og tydeliggjøring. Møtene har fungert godt med hensyn til å utveksle synspunkter, og vi ser behov for et opplegg for jevnlige, bilaterale møter med nettverksansvarlige, for eksempel minimum hvert 2. år eller etter behov. Det er derfor behov for at Kulturrådet prioriterer koordinering og dialog med nettverkene noe sterkere enn hittil.

Kulturrådet vil nå foreta en vurdering av de enkelte nettverkene, og se på behov for justeringer. Vi vil fortsette ordningen med avtaler med nettverksansvarlige, med en aktiv dialog og vurdering av avtaler hvert 3 år. Vi vil følge opp årlige møter der alle de nettverksansvarlige deltar samlet, for gjensidig informasjon, diskusjon og inspirasjon.

Det er i dag for ujevn og dårlig informasjon om aktiviteten i nettverkene. Bedre flyt av informasjon er avgjørende for bedre samarbeid mellom nettverk og andre miljøer, og det er også sentralt for at hele museumssektoren skal ha tilgang til hva som pågår av viktige prosjekter i de enkelte nettverkene. Kulturrådet må vurdere hvilket minimumsnivå denne informasjonen bør ha, og også sikre at den er oppdatert og tilgjengelig for hele sektoren.

Kulturrådet legger opp til en vitalisering av nettverkene. Vi ser samtidig behovet for eksterne blikk på sektorens arbeid, ikke minst i hvilken grad nettverkene inspirerer til gode prosjekter, også i retning av økt forskningsvirksomhet i museumssektoren. Vi legger derfor opp til en ekstern evaluering av de faglige museumsnettverkene i løpet av 3 – 5 år.

Oppsummering/tiltak

Kulturrådet vil

- i sterkere grad stimulere til større prosjekter i regi av museumsnettverkene
- opprette en ordning med mulighet for basis støtte til nettverkene
- styrke dialogen med de nettverksansvarlige
- utarbeide et nytt rammenotat, arrangere årlige møter og bidra til bedre informasjonsflyt
- legge opp til en ekstern evaluering av de faglige museumsnettverkene i løpet av 3 – 5 år

4. METODE; MØTESERIE OG SPØRRESKJEMA

Kulturrådet har i perioden mars – juni 2011 hatt bilaterale møter med alle de nettverksansvarlige museene, i alt 21 museer med 24 nettverk. Møtene hadde en ramme på ca. 3 timer. I forkant ble det sendt ut et skjema som fungerte som utgangspunkt for en forberedt samtale. Fra Kulturrådets side ble det understreket at arbeidet var en generell vurdering av faglige museumsnettverk, ikke en analyse av det enkelte nettverket.

Det er ikke gjennomført separate møter der kun deltakere i nettverk er spurt om vurderinger. Samtidig er situasjonen den at de fleste nettverksansvarlige er deltakere i andre nettverk, noe som også har gitt innspill på rollen som deltaker.

Vi har ikke hatt møter med landbruksnettverket eller nettverk for universell utforming. Landbruk har etter inngått avtale med ABM-utvikling aldri kommet i gang. Universell utforming har vært et konkret prosjekt i regi av Fetsund Lenser, og det er etter det vi erfarer noe uklart om temaet vil videreføres.

Overskrifter og spørsmål i det utsendte skjemaet er uthevet nedenfor. Gjennomgangen under er Kulturrådets oppsummering av hovedinntrykkene fra samtalene, uten nærmere vurderinger.

OPPGAVER, INNHOLD, TEMAER, STØRRELSE

Arbeidsområder, eventuelle endringer, jf. omtale i ”Framtidas museum”

Møtefrekvens, foreligger handlingsplaner

Omtale av prosjekter, seminarer, aktivitet

På møtene ble det gitt en muntlig orientering om status, mål og aktiviteter i nettverkene. Skriftlige innspill fra hvert nettverk ligger i vedlegg 2.

Møtefrekvens varierer, men alle nettverk har minimum et møte pr. år, de fleste har to eller flere. Møtene er både standard nettverksmøter og møter der mer konkrete prosjekter diskuteres. De fleste legger opp til ambulerende møter. Møtene anses som viktige, for gjensidig informasjon, inspirasjon, erfaringsutveksling, formidling av nyheter, etablering av prosjekter. I tillegg kommer møter knyttet opp til prosjekter, og ulike typer kursvirksomhet.

Alle nettverksansvarlige har opprinnelig formulert et grunnlag for nettverket som bakgrunn for avtalen med ABM-utvikling. Flere av nettverkene har utviklet strategier og arbeidsplaner, men det er varierende i hvilken grad disse oppdateres eller danner utgangspunkt for konkret aktivitet eller konkrete prosjekter. Noen nettverk har etablert arbeidsutvalg bestående av noen få museer/personer. Flere av nettverkene har etablert større prosjekter, til dels med betydelige prosjektmidler fra ABM-utvikling / Norsk kulturråd.

Hva er en god størrelse på et nettverk, antall deltakere

Tilbakemeldingen er at nettverkene ikke bør være for store, med et tak på opp mot 40 – 50 deltakere (personer) på møter (”går inn i én buss”), noe som gir ca. 15 – 25 museer og andre institusjoner/miljøer. Mange mener at et ideelt antall deltakere på møter er 20 – 40. Det understrekes at nettverkene må være gode arenaer for gjensidig dialog og kompetansebygging, noe som er vanskelig dersom antall institusjoner og deltakere blir for høyt. Flere reflekterer over om det bør være et minimumsnivå på antall deltakere, i størrelsesorden ca. 10 museer, for å sikre en viss bredde i nettverk og tema.

Nettverkens funksjon som møteplass understrekes, også som en velkommen motvekt til de svært mange og store konferansene som arrangeres. Det blir også understreket det positive med ambulerende møteansvar der de ulike arenaene kan presenteres, noe som også betinger en håndterlig gruppe.

Hvor mange nettverk bør hvert museum være med i

Dette varierer selvfølgelig med størrelsen på museet; det naturlige svaret er at et museum kan være med i så mange nettverk som det har kapasitet til å følge opp på en aktiv måte, både faglig og med handlingsrom til å finansiere deltakelse og oppfølging av prosjekter.

I museumsstatistikken går det fram at gjennomsnittlig antall deltakelse i nettverk pr. KUD-museum er i underkant av 4, med en variasjon fra ett opp til 21.

Er det aktuelt å splitte opp eget nettverk

Ingen melder ønske om å splitte opp eget nettverk.

Er det aktuelt å slå eget nettverk sammen med andre

Ingen uttrykker ønske om å slå eget nettverk sammen med andre, noe som blant annet henger sammen med at nettverkene ikke ønskes for store i antall deltakere. Det har også sammenheng med at nettverkene raskt etablerer et fellesskap, som ikke ønskes forandret i for stor grad.

Synspunkter på om andre nettverk bør slås sammen / splittes opp

Det er kommet fram svært få synspunkter på andre nettverk, men enkelte er skeptiske til at det totalt sett er for mange; de store museene får svært mange nettverk å forholde seg til.

Samarbeid mellom nettverk

Det er lite konkret samarbeid mellom nettverk. Et par unntak er nettverkene for arbeiderkultur og teknologi- og industrihistorie, som har felles møter. Det er også konkret samarbeid mellom sjøfart og kyst- og fiskerinetverket, og noe mellom samisk og mangfoldsnettverket.

Imidlertid er responsen at det er viktig med samarbeid, for å unngå vanntette skott mellom nettverk, og at både nettverkene og Kulturrådet bør sørge for god utveksling av informasjon og stimulering av felles prosjekter. Det legges også vekt på felles samlinger for nettverksansvarlige i denne sammenheng.

Forhold til miljøer utenfor nettverket; norsk – nordisk - øvrig, UH, forskning

De fleste nettverkene har innslag av institusjoner, miljøer og deltakere utenfor museumssektoren, noen i betydelig grad. Det blir understreket at dette er viktig, ikke minst gjelder det i forhold til forskningsmiljøer. Det blir også lagt vekt på at utenlandske impulser tilflyter museumsmiljøene i Norge, og at nettverksansvarlig har en rolle her.

Er det andre overordnede temaer / funksjoner som burde inngå i de nasjonale museumsnettverkene

Svært få har konkrete forslag til andre relevante temaer som nasjonale museumsnettverk. Innsamling, dokumentasjon, forskning og formidling nevnes av noen, men mange problematiserer om denne type gjennomgående arbeidsfelt er egnet som nettverk, de fleste er tydelige på at nettverk som gjelder oppgaver og funksjoner i alle museene ikke vil fungere ("Når nettverk blir helt allment, da er det ikke lenger er nettverk"). Et hovedinntrykk i responsen er at museumsnettverkene i nåværende form bør ta utgangspunkt i emner og temaer, ikke i gjennomgående oppgaver som alle museer må forholde seg til; samlingsforvaltning, forskning, formidling.

Museene i Sør-Trøndelag ønsker konkret en vurdering av rolle og organisering av arbeidet med magasin og bevaring, i retning av et landsdekkende kompetansemiljø for utvikling av bevaringsfeltet ut over det et faglig nettverk kan bidra til.

Lillehammer Museum / Maihaugen er inne på samme vurdering angående håndverk, bygg, immateriell kulturarv og rollen til Norsk håndverksutvikling / Senter for immateriell kulturarv.

Synspunkter på samarbeid og arbeidsdeling, hvilke type oppgaver ligger best til rette for nettverksarbeid; innsamling, samlingsforvaltning, forskning, formidling, annet. Vurdering av om nettverk bør tillegges større grad av formaliserte oppgaver.

Mange mener nettverkene gir et godt utgangspunkt for større grad av koordinert aktivitet. Imidlertid understrekes det at nettverkene består av selvstendige institusjoner med egne strategier ("ikke røre ved institusjonenes autonomi"), og med ansvar både lokalt, regionalt og nasjonalt. Derfor bør ikke nettverkene tillegges større grad av formaliserte oppgaver ("et nettverk skal ikke institusjonaliseres"). Primært bør de være faglige, tematiske samarbeidsrelasjoner med større prosjekter. Prosjektene bør være innenfor nettverkets faglige profil, og kan derfra gå inn på for eksempel

- utvikling av dokumentasjon; standarder, nomenklatur
- koordinering av innsamling
- forskningsprosjekter
- jubileer og markeringer
- frivillig høringsinstans
- bistå i arbeid med landsverneplaner
- vurdere hospiteringsordninger

ROLLEN SOM NETTVERKSANSVARLIG

Hvordan fungerer rollen, hvordan er forholdet til deltakere og innsats

Hovedinntrykket er at rollen fungerer bra, men selvfølgelig på ulikt nivå avhengig av størrelse og aktivitet i det enkelte nettverket. Noen har en rolle som sentral premissleverandør i det meste, med øvrige deltakere som avhengige satellitter. Andre opplever større grad av likeverdighet mellom museer med god faglig bredde. Flere diskuterer tanken om skiftende ansvar innenfor nettverket, som en form for åremål.

Er ansvaret forankret i ledelsen og styret, gjelder både eget museum / deltakende museer

Museene med nettverksansvar har god og tydelig forankring i ledelsen. For deltakende institusjoner er situasjonen betydelig mer variabel, enkelte peker på at dårlig forankring i ledelse er et problem for nettverksarbeidet. De nettverksansvarlige understreker altså behovet for bedre forankring i ledelsen ved mange av de deltakende museene, med handlingsrom for deltakelse både på møter og i prosjekter. En del peker på at store, konsoliderte museer har ført til at noen har mindre faglig forankring i ledelsen.

Grad av forpliktelser, forholdet nettverk – den enkelte institusjon

Noen formaliserte opprinnelig nettverket med en form for vedtekter og avtaler mellom ansvarlig og øvrige deltakere. Erfaringen og praksis tilsier imidlertid at grad av formalisme er nedtonet. De fleste mener det er tilstrekkelig med en motivert begrunnelse for å bli deltaker i

nettverket. Det understrekes at denne bør komme fra ledernivå, for å sikre forankring og ansvarliggjøring. Ingen nettverk opererer i praksis med noen form for sanksjoner eller ekskludering, selv om aktiviteten til deltakende institusjoner og personer er svært variabel.

Er det egen nettverkskoordinator i nettverket, avsatt årsverk formelt

De fleste av de nettverksansvarlige museene har en person/personer som er utpekt som koordinatorene. I samlet arbeidstid utgjør imidlertid basis koordinatararbeid begrenset tid, varierende og i størrelsesorden ca 1- 3 månedsverk, men for en av de nettverksansvarlige opp mot et årsverk. For de nettverkene som har etablert større prosjekter blir tidsbruken en helt annen, knyttet opp mot økonomiske forpliktelser, framdrift, resultat og rapportering.

Har nettverket egen hjemmeside, hvordan foregår informasjon / dialog

Mange av nettverkene har etablert egne sider for nettverkene, noen av disse er informative og oppdaterte, blant annet med tilgjengelige handlingsplaner. Andre informerer og kommuniserer med e-post. Det er et gjennomgående ønske om bedre regi på både informasjon og dialog ut til øvrig museumssektor, både om større nettverksprosjekter, publikasjoner og aktuelle møter og seminarer. Et tiltak som trekkes fram er at Kulturrådet etablerer en felles inngang til nettverkene, der hele sektoren kan ta del i oppdatert informasjon.

VIRKEMIDLER

Hva skal til for å stimulere nettverksarbeidet ytterligere

– driftsstøtte; fordeler og ulemper ved dette

Driftsstøtte til nettverksansvarlig trekkes av flere fram som et viktig grunnlag for utvikling av nettverk. Imidlertid reflekterer enkelte over mulige ulemper, ved at øremerket driftsstøtte kan medføre større krav til ansvarlig museum og på den måten går ut over en naturlig balanse blant likeverdige parter. Tilbakemeldingene på behov for driftsstøtte ligger i størrelsesorden kr. 100 000 – 250 000, altså på et nivå som ikke binder opp en stilling. En del av argumentasjonen går også på at eventuell driftsstøtte ikke bør forhindre skifte av nettverksansvar eller nedleggelse av nettverk.

Driftsstøtte vil føre til tydeligere ansvar, forventinger og rapportering. Midlene tenkes brukt til koordinatorrollen med arrangering av årlige seminarer og møter, utvikling av prosjekter, bedre hjemmesider og informasjon/dialog.

– tilgang på prosjektmidler, rammeprogrammer for nettverk

Etablering av konkret aktivitet i større prosjekter og tilgang på prosjektmidler trekkes fram som den viktigste faktoren for utvikling av nettverkene. Men det understrekes at prosjekter må etableres fleksibelt, for eksempel med deler av nettverket, og også kunne knytte til seg aktører utenfor nettverket.

Kulturrådet tillegges en nøkkelrolle i tilgangen på prosjektmidler, med flere viktige effekter:

- generelt bidra til god utvikling av nettverkene
- ekstern bekreftelse og kvalitetssikring, gir legitimitet innad og utad, med etablering av egenandeler i prosjekter og tilgang til eksterne sponsorer
- utlysning av prosjektmidler kan kanaliseres direkte mot aktiviteter i nettverk, relatert til faglige målsettinger som innsamlingsplaner, utvikling av nomenklaturer, forskning, kritisk formidling med mer.

KULTURRÅDETS ROLLE

Behovet for Kulturrådet som koordinator, grad av tydelighet og aktivitet

Avtaler, årlig rapportering

Behov for nettverkssamlinger, andre tiltak

Kulturrådets (ABM-utviklings) rolle omtales som viktig, men til nå for lite tydelig. Det ønskes en sentral koordinator som kan bidra til en nødvendig styrking av den faglige dialogen. Kulturrådets rolle bør være tilretteleggende, og tydeliggjøres. Kulturrådet skal ikke i detalj styre aktiviteten i nettverkene, dette er aktørenes egen arena.

Kulturrådets rolle knyttes til mulig driftsstøtte til nettverkene, med forventinger, rapportering, oppfølging og samordning. Det er et samlet ønske om sentrale prosjektmidler som kanaliseres til prosjekter i nettverkene.

Det er gjennomgående et ønske om at nettverksansvar fortsatt forankres i en avtale med Kulturrådet, for en nødvendig legitimitet til rollen som ansvarlig. Det er et gjennomgående ønske om noe mer bilateral dialog mellom nettverksansvarlig og Kulturrådet.

Det er også ønske om at Kulturrådet tar initiativ til samlinger for de nettverksansvarlige, for gjensidig informasjon og inspirasjon.

HOVEDUTFORDRINGER OPPSUMMERT, SUKSESSFÅTØRER

Generell vurdering av resultater som er oppnådd, planer framover

Gi en vurdering av eget nettverk på en skala fra 1 (dårligst) – 6

Generelt er de fleste nettverkene relativt godt fornøyd med resultat og planer. Nettverkene fungerer som møteplasser, med bevisstgjøring og faglig kontakt.

I den uhytidelige poengvurderingen i en skala fra 1 – 6 gir de nettverksansvarlige sine egne nettverk positive vurderinger, samlet ligger gjennomsnittet på 4,25.

Hvilke faktorer er de viktigste for et vitalt og velfungerende nettverk

- De fleste peker her på etablering av konkrete, større prosjekter, noe som betinger tilgang på eksterne prosjektmidler; Kulturrådets rolle trekkes her fram.
- Nettverkene bør bygges opp nedenfra, som uformelle, faglige møteplasser.
- Viktig med handlingsplaner som gir retning og inspirasjon, men med realisme, uten at alt trenger å kvitteres ut.
- Motiverte deltakere er avgjørende, må oppfatte nettverket som nyttig og nødvendig.
- Utvikle eierskap til nettverket.

Hva er de viktigste faktorene som hindrer utviklingen

- For svak motivasjon hos en del av deltakerne.
- Nettverkene kan etablere for store ambisjoner; de kan ikke og bør ikke gjøre alt innenfor nettverkets tematiske område.
- Nettverk må ikke bli foreningsarbeid.

Er økt satsing på nettverk en utvikling i riktig retning?

Her er det en samlet og tydelig positiv tilbakemelding, med understreking av noe justering av virkemidler (økonomisk basisstøtte, prosjektmidler), og en tydeligere koordinering sentralt fra Kulturrådet. Mange trekker fram nettverkene som nødvendig faglig og sosial møteplass, som ikke trenger å være overambisiøse, men som fungerer som inspirasjon og styrker motivasjon. Store, konsoliderte museer øker nytten av museumsfaglige nettverk mellom institusjonene.

VEDLEGG 1 ABM-utviklings rammenotat for museumsnettverk

(opprinnelig notat er fra 2002/Norsk museumsutvikling, justert i 2007/ABM-utvikling)

Bakgrunn

I ABM-meldingen beskrives nasjonal nettverksbygging for museene slik:

”Norsk museumsutvikling (nå del av ABM-utvikling - Statens senter for arkiv, bibliotek og museum) bør på statleg nivå vera det faglege og budsjettmessige tilknytningspunktet for alle musea, av di det er eit overordna mål at alle musea som i framtida får statlege driftstilskot, skal inngå i eitt nasjonalt nettverk. Norsk museumsutvikling lyt syta for permanente sambandsliner mellom tematisk nærskydde institusjonar og temporære nettverksrelasjonar ved gjennomføringa av ymse prosjekt” (St.meld. nr. 22 (1999-2000) Kjelder til kunnskap og oppleving, vår utheving).

Kulturmeldingen utdyper arbeidet med museenes nettverk på denne måten:

”Den omfattande museumsreforma som er skissert i abm-meldinga, er ein invitasjon til mange museum over heile landet om å gå inn i eit nasjonalt nettverk av institusjonar. Tanken om eit slikt nettverk inneber at museumsfunksjonar vert samordna og knytte saman på ein slik måte at det gjev optimalt fagleg og økonomisk-administrativt utbyte sett i ein nasjonal samanheng. Fagleg samanheng og rasjonell ressursutnytting kan til dømes i nokre høve tilseia at ein satsar på å dokumentera eit nærare definert fenomen berre ein stad i landet, i andre tilfelle kan nettverksorganiseringa ivaretakast ved at det vert lagt til rette for samarbeid mellom likearta eller nærskydde museum ulike stader i landet.

I praksis vil det nasjonale nettverket vera summen av mange ulike delar, og også om desse delane er det naturleg å nytta omgrepet nettverk; det vil seia at det overordna nasjonale museumsnettverket vil bestå av mange nasjonale nettverk. Dei einskilde nettverka kan definerast på noko ulikt grunnlag. Dette kan vera reint tematisk eller ta utgangspunkt i funksjonar eller metodar.

ABM-utvikling vil utvikla nettverka i samarbeid med musea. Det er vanskeleg på førehand å setja opp eit ideelt oversyn over aktuelle nettverk. Arbeidet vil ta tak i funksjonar, metodar og tema som klårt peiker seg ut, og mange nettverk fungerer allereie på ulike nivå. Eit utgangspunkt vil vera utvikling, ansvar, arbeidsdeling og flyt av informasjon. Ansvaret må forankrast ved éin eller eit fåtal institusjonar. Desse kan få oppgåver som nettverksmotor. Eit museum kan inngå i fleire nettverk. (...)

Arbeidet med nettverk må ta utgangspunkt i og forankrast i institusjonane sjølve. Det er ikkje meininga å setja av felles midlar til drift av nettverk; all deltaking skal i staden ta utgangspunkt i dei driftsmidlane dei einskilde institusjonane rår over. Éin institusjon i kvart nettverk skal ha eit hovudansvar og vera den sentrale drivkrafta og sikra kvalitet i utviklinga innanfor nettverket. Men vedkomande skal ikkje kunna gje pålegg eller direkte instruera dei andre nettverksdeltakarane.” (St.meld. nr.48 (2002-2003) Kulturpolitikk fram mot 2014)

Museumsreformen danner et grunnlag for bedre og sterkere museer, som forutsettes å delta i utvikling og drift av ulike nasjonale nettverk. Museene skal ha en så sterk faglig og økonomisk plattform at de på en meningsfull måte kan bidra aktivt i nettverkene. Nasjonale nettverk tar utgangspunkt i temaer, funksjoner og/eller metoder. Nettverkene skal være åpne for de som kan og vil bidra aktivt, og de skal baseres på samarbeid, samhandling og felles interesse. Energien bør i størst mulig grad kanaliseres til faglig arbeid og synlige resultater. Alle deltakende museer forutsettes i forkant å klargjøre egen motivasjon og evne til bidrag og gjennomføring i forhold til nettverkets målsettinger. Det er viktig at arbeidet med nettverk tar utgangspunkt i og forankres i institusjonene. Et museum kan inngå i flere nettverk, avhengig av ressurser og profil. Det legges ikke opp til etablering av felles midler for drift av nettverk. Deltakelsen skal ta utgangspunkt i det enkelte museums driftsmidler. ABM-utvikling har en sentral og koordinerende rolle i utviklingen av nasjonale nettverk. ABM-utvikling vil utpeke hovedansvarlige museer for de enkelte nettverkene. Disse skal være drivkraft og sikre kvalitet i utviklingen.

Mål for nasjonale museumsnettverk

Museumsnettverkene skal:

- bidra til at museene blir bedre egnet til å fylle rollene som samfunnsinstitusjoner, i en aktiv dialog med samfunn og publikum
- utvikle samarbeid og arbeidsdeling, sikre faglig sammenheng og god ressursutnyttelse
- utvikle kompetanse, kunnskap og forskning (i ulike temaer, metoder og funksjoner)
- utvikle nye kunnskaper om og problemstillinger for kritisk formidling

Oppgaver for museer som deltar i nettverk

Alle museer som deltar i nettverk skal:

- ha en god faglig og økonomisk basis for aktiv deltakelse, med utgangspunkt i tildelte driftsmidler
- ha relevante samlinger og relevant faglig kompetanse
- ha ressurser, vilje og evne til å prioritere arbeidet i nettverket gjennom aktiv, forpliktende deltakelse
- bidra i utvikling, drift og etablering av målsettinger og arbeidsplaner
- delta i utvikling av prosjekter
- bidra med informasjon
- bidra med rådgiving til andre museer
- rapportere til ABM-utvikling om deltakelsen i nettverket

De **hovedansvarlige** museene skal i tillegg:

- ha hovedansvar for å utvikle og drive nettverket, etablere målsettinger og arbeidsplaner
- ha en sterk faglig og økonomisk basis for utvikling av nettverket, med utgangspunkt i tildelte driftsmidler
- vurdere hvem som kan delta i nettverket, basert på kriterier for hva den enkelte kan bidra med (jf beskrivelse av oppgaver for deltakere)
- sikre kvalitet og kontinuitet i nettverket
- utvikle og samordne prosjekter
- sikre kontakt med relevante miljøer utenfor museumssektoren, og sikre kontakt med nordiske og internasjonale miljøer
- etablere og vedlikeholde en egen nettside med informasjon om nettverket og nettverkets aktiviteter

- samordne og tilgjengeliggjøre informasjon (om aktiviteter som er relevant for nettverket)
- rapportere årlig til ABM-utvikling om status for og utvikling av nettverket

ABM-utviklings rolle

ABM-utvikling skal:

- ha en koordinerende rolle i utviklingen av ulike nasjonale nettverk, for å sikre samarbeid og arbeidsdeling, faglig sammenheng og god ressursutnyttelse
 - se til at nettverkene fungerer og at generelle retningslinjer for nettverk legges til grunn, ved å følge opp avtaler og rapportering fra institusjonene
 - understreke at alle konsoliderte museer forventes å bidra i utviklingen av nettverk
 - ta ansvar for å etablere nettverk på "hvite felt", sørge for at prioriterte områder ivaretas
 - foreta prioritering av nettverk som skal etableres
 - peke ut hovedansvarlige institusjoner ved avtale og i tilsagnsbrev
 - etablere jevnlig og aktiv dialog med ansvarlige museer om utvikling av nettverkene
 - arrangere samlinger for ansvarlige museer der de kan utveksle erfaringer om etablering, drift og utvikling
-

VEDLEGG 2: Omtale av de enkelte nettverkene

Kulturrådet ba hvert enkelt nettverk om å sende inn en tekst med følgende punkter:

- Navn på nettverk
- Navn på ansvarlig museum
- Antall og navn på de museene som er aktivt med i nettverket
- Antall og navn på institusjoner/miljøer utenfor museumssektoren som er aktivt med
- Kort omtale av nettverkets mål og strategi
- Kort omtale av aktiviteter

Nettverkene's tilbakemeldinger kan leses på de neste sidene. I hovedsak er omtalene ikke redigert fra Kulturrådet, med unntak av et noen tilfeller av noe nødvendig justering.

ARBEIDERKULTUR

Navn på ansvarlig museum

Norsk Industriarbeidermuseum

Antall og navn på de museene som er aktivt med i nettverket

De som har skrevet under på avtalen er (noen av disse har skiftet navn):

Orkla Industrimuseum
Nord-Jarlsbergmuseene
Norsk Skogmuseum
Akershus Fylkesmuseum
Mjøsmuseet
Arbeiderbevegelsens Arkiv og bibliotek
Østfoldmuseet
Norsk Sagbruksmuseum
Norsk Teknisk Museum
Norsk Industriarbeidermuseum
Museumssenteret i Salhus
Vest-Agder Museet/Setesdalsbanen
Helgeland Museum
Norsk Oljemuseum

Antall og navn på institusjoner/miljøer utenfor museumssektoren som er aktivt med

Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek

Kort omtale av nettverkets mål og strategi

Høsten 2010 vedtok nettverket en handlingsplan. I denne er det nedfelt at det overordna målet for nettverket er å løfte et temaområde som det er lite fokus på i museumslandskapet; arbeiderkultur og arbeidslivshistorie. Målet er å øke kunnskapen om disse temaene sin historie. Det ble også vedtatt å endre navn til Nettverk for arbeiderkultur og arbeidslivshistorie.

Hvis en skal løfte temaet arbeiderkultur og arbeidslivshistorie er det viktig at nettverket gjennomfører egne prosjekter, slik at det skapes synlige resultater av nettverksarbeidet. Nettverket må evne å skape noe i fellesskap som museene ikke kan få til hver for seg.

Nettverk for arbeiderkultur og arbeidslivshistorie skal:

- arbeide for at arbeiderkultur og arbeidslivshistorie blir viktigere og mer synlig for flere museer og sentrale myndigheter
- arbeide for at temaene arbeiderkultur og arbeidslivshistorie får mer plass i det offentlige rom
- skape ny innsikt gjennom forskning og dokumentasjon
- gjennomføre egne prosjekter
- være limet i samarbeidet mellom museer innenfor temaene arbeiderkultur og arbeidslivshistorie
- være en arena for kompetanseheving, samt til å dele og utveksle kunnskap

De neste åra har nettverket vedtatt at det skal konsentrere seg om å løfte den viktige museale oppgaven forskning. Forskning er vesentlig for at museene skal ha et faglig solid grunnlag for å utføre sin samfunnsrolle. Likevel viser det seg i praksis at det er få museer som faktisk

gjennomfører forskningsprosjekter. Dette ønsker nettverket å gjøre noe med. Planen er å publisere artikler i tidsskriftet Arbeiderhistorie, som blir utgitt av Arbeiderbevegelsens Arkiv og bibliotek.

Kort omtale av aktiviteter

Det har blitt arrangert to nettverkssamlinger i året siden nettverket ble opprettet. Siden Nettverk for teknologi og industrihistorie og Nettverk for arbeiderkultur og arbeidslivshistorie har mange felles medlemmer, har nettverkene arrangert felles samlinger. På disse samlingene har det blitt lagt vekt på å reise rundt å besøke hverandres museer for å få bedre innsikt i hverandres arbeidsområder. Disse samlingene har vært viktige i forhold til å bygge nettverk, og utveksle erfaringer.

Nettverkene har avholdt hvert sitt møte på disse samlingene. Nettverk for arbeiderkultur har flere ganger problematisert betydningene til begrepet arbeiderkultur. Konklusjonen av disse diskusjonene førte til at nettverket ønsket å endre navn til Nettverk for arbeiderkultur og arbeidslivshistorie. Begrunnelsen var at nettverket ønsket å fokusere på arbeidslivet mer generelt, slik at flere grupper i arbeidslivet enn arbeiderbevegelsen ble inkludert.

Våren 2010 undersøkte Norsk Industriarbeidermuseum (NIA) om nettverksmedlemmene var motivert for å opprettholde nettverket. I denne forbindelsen formulerte NIA tre premisser for arbeidet framover:

1. Nettverket må ha en egen retning i nettverksarbeidet; en egen identitet.
2. Nettverket må ha et eget prosjekt å arbeide med
3. Nettverksmedlemmene må ha arbeidskapasitet til å arbeide med nettverk for arbeiderkultur sitt hovedprosjekt.

Tilbakemeldingene fra medlemmene var entydige. De mente at det var behov for et nettverk som skulle fokusere på arbeiderkultur og arbeidslivshistorie. I tillegg var de enige i at nettverket måtte arbeide med et eget prosjekt, og at medlemmene måtte ha arbeidskapasitet.

Den store utfordringen i nettverksarbeidet har vært å finne en tydelig retning. De siste åra har det derfor dette stått på dagsorden. Diskusjonen om dette ble avsluttet høsten 2010 da handlingsplanen ble vedtatt. Denne slår fast at det er forskning som skal være hovedarbeidsoppgaven til nettverket.

Det planlegges å skrive artikler som skal publiseres i tidsskriftet Arbeiderhistorie, som blir gitt ut av Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek. Forskningen skal foregå i 2012/13 og publisering i 2013/14. Endelig avgjørelse om tidspunkt for ferdigstilling skal tas til høsten.

En arbeidsgruppe ble nedsatt for å utarbeide et forprosjekt. Forprosjektet skal blant annet utdype hvorfor nettverket skal forske, hvorfor nettverket har valgt temaet "Det fleksible arbeidslivet", hvordan prosjektet er tenkt organisert, samt hvordan prosjektet er tenkt finansiert. Arbeidsgruppen startet arbeidet i januar 2011 og har avholdt 6 møter (4 telefonmøter og 2 fysiske arbeidsmøter). Forprosjektet skal behandles på nettverkssamlingen høsten 2011.

BERGKUNST

Ansvarlig museum

Verdensarvsenter for bergkunst – Alta Museum IKS (VAM).

VAM er også nettverkets sekretariat, og har stilt til rådighet 1/3 stilling for sekretariatsfunksjonen.

Museer som er aktive i nettverket (10)

- Verdensarvsenter for bergkunst – Alta Museum IKS (i arbeidsutvalget)
- Stiklestad Nasjonale Kultursenter. Bergkunstmuseet - Det magiske berget (i arbeidsutvalget)
- Bergen Museum, Universitetet i Bergen (i arbeidsutvalget)
- Tromsø Museum, Universitetet i Tromsø
- Arkeologisk Museum, Universitetet i Stavanger
- Vitenskapsmuseet, NTNU, Trondheim
- Kulturhistorisk Museum, Universitetet i Oslo
- Vest-Agder Museum
- Hringariki, Veien Kulturminnepark
- Nordkappmuseet, Museene for kystkultur og gjenreisning i Finnmark.

Institusjoner/miljøer utenfor museumssektoren som er aktive i nettverket (17)

- Vest-Agder fylkeskommune (i arbeidsutvalget fra 01.10.10)
 - Østfold fylkeskommune (i arbeidsutvalget til 30.09.10)
 - Riksantikvaren (i arbeidsutvalget fra 01.10.10)
 - Kulturminnevern avdelingen, Sametinget
 - Alta kommune
 - Finnmark fylkeskommune
 - Troms fylkeskommune
 - Nord-Trøndelag fylkeskommune
 - Møre og Romsdal fylkeskommune
 - Hordaland fylkeskommune
 - Rogaland fylkeskommune
 - Buskerud fylkeskommune
 - Akershus fylkeskommune
 - Byantikvaren i Oslo
 - Institutt for arkeologi og religionsvitenskap, NTNU
 - Institutt for arkeologi, konservering og historie, Universitetet i Oslo.
 - Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap, Universitetet i Bergen
- **Skandinaviske institusjoner utenfor Norge: 3**
 - SHFA, Institutionen för Historiska studier, Gøteborgs universitet
 - Nationalmuseet, København
 - Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Kort omtale av nettverkets mål og strategi

Nettverkets formål er å samle bergkunstmiljøet på tvers av sektorene og departementstilhørighet og gjennom prosjekter og annet samarbeid skape ny kunnskap om bergkunst som kilde til opplevelse i aktiviteter som kombinerer bevaring, forskning og

formidling. Nettverket vil gå nye veier, men vil bygge på resultatene til det nasjonale "Bergkunstprosjektet 1996-2005" og utfylle Riksantikvarens arbeid på dette området.

Formålet for Bergkunstnettverket er punktvis formulert slik:

- Være arena for utforming av prosjekter knyttet til formidling av forskning, grunnforskning og dokumentasjon, skjøtsel og metoder for formidling av bergkunst.
- Være en arena for alle fagpersoner og -miljøer som arbeider med bergkunst og utvikle et varig nettverk mellom forskning, forvaltning og kulturhistoriske museer.
- Bidra til økt oppmerksomhet om bergkunst.
- Bidra til økt ressurstilgang ved å finne nye finansieringskilder.
- Prøve ut metoder for dokumentasjon, skjøtsel, analyse og formidling.
- Prøve ut metoder for universell utforming.

Gjennom nettverket vil vi bidra til kompetanseheving, effektivisering av arbeidet, bedring av ressurstilgangen og synliggjøring av resultater. Vi har tatt sikte på å arbeide med konkrete prosjekter og arrangere et årlig seminar i tilknytning til disse. Erfaringer har vist at det er nødvendig og ønskelig å holde et nasjonalt seminar som kan samle miljøet og holde kontinuitet i samarbeidet.

Kort omtale av aktiviteter

Nettverket utmerker seg ved samarbeid mellom både museene under Kulturdepartementet og universitetsmuseene under Kunnskapsdepartementet og mellom kulturminnevernet under Miljøverndepartementet og museumssektoren. De som deltar på nettverkets møter, seminarer og/eller er med på nettverkets prosjektarbeid oppfattes som medlemmer

Nettverket har

- Nettsted: <http://www.alta.museum.no/Publisering.asp?Id=91>.
- Arbeidsutvalg med 4 medlemmer som hadde tre møter i 2010 og hittil ett i 2011 (7. april i Oslo). De representerer ulike deler av landet og både formidling/museer, forskning/universiteter og forvaltning (RA, Sametinget og fylkeskommuner).
- Ikke driftstilskudd, men har mottatt tilskudd til samarbeidstiltak (i 2010: Riksantikvaren 125 000 kr, ABM-utvikling 50 000 kr og Alta kommune 35 000 kr).

Nettverket arrangerer

- Årseminarer. Seminaret 25.-27. mai 2010 i Alta hadde 55 deltagere fra 30 institusjoner (derav 4 svenske og danske).
- Workshop om mer avgrensede tema. Nettverket skal arrangere en workshop i Kristiansand om et fellesprosjekt, produksjon av en reisefører til tilrettelagte bergkunstlokaliteter i hele Norge 2. november i år i forkant av det årlige norske arkeologmøtet samme sted.

Bergkunstnettverket vil samarbeide internasjonalt

- Med de andre nordiske land (som i 2010).
- For eksempel Med samordning mellom en norsk bergkunstreisefører og Europarådets prosjekt "C.A.R.P" som gjelder produksjon av en reisefører til bergkunst i hele Europa

Nettverket vil medvirke til utarbeiding.

- Av nasjonale programmer for formidling og forskning for bergkunst.

Nettverket vil spre resultater til andre institusjoner og personer gjennom

- Utgivelse av skrifter og publisering på nettet. De 19 foredrag som ble holdt på årseminaret i 2010 skal utgis sommeren 2011 som første nummer av en ny skriftserie hos Verdensarvsenter for bergkunst – Alta Museum, BERGKUNST nr.1.

BERGVERK

Navn på ansvarlig museum

Norsk Bergverksmuseum (BVM)

Antall og navn på de museene som er aktivt med i nettverket

Totalt har Bergverksnettverket 20 medlemmer. Disse er:

Norsk Bergverksmuseum

Agder Naturmuseum og Botaniske hage

Dalane Folkemuseum

Setesdalsmuseet (Evje og Hornnes museum)

Geologisk museum, Naturhistorisk museum, Universitetet i Oslo

Larvik Museum

Midt-Troms Museum

Nord-Jarlsbergmuseene

Nordøsterdalsmuseet

Næs Jernverksmuseum

Orkla Industrimuseum

Rana Museum (Helgeland museum)

Randsfjordmuseene, avd. Hadeland Bergverksmuseum

Rørosmuseet

Nordlandsmuseet (Sulitjelma gruvemuseum)

Stiftelsen Folldal Gruver

Stiftelsen Modums Blaafarveværk

Sunnhordland Museum

Stiftelsen Svalbard Museum

Sør-Varanger Museum

Ut over disse 20 har vi også museer og historielag som ofte er deltakere på våre seminar og kurs. Noen av disse er:

Knaben Gruvemuseum

Museum Nord, avd. Ballangen

Sulitjelma Historielag

Stiftelsen Konnerudverket

Antall og navn på institusjoner/miljøer utenfor museumssektoren som er aktivt med

Ingen institusjoner eller miljøer utenfor museumssektoren blir regnet som faste medlemmer av nettverket. Enkelte institusjoner har nettverket naturlig nok mye med å gjøre, enten som samarbeidspartnere i ulike prosjekt eller som deltakere på seminar. Noen av disse er:

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard

Riksantikvaren

NTNU, institutt for materialteknologi

NTNU, institutt historie og klassiske fag

NTNU, institutt for geologi og bergteknikk

Titania A/S

Fjellservice SWA

Kort omtale av nettverkets mål og strategi

Medlemsmuseene i Bergverksnettverket har ofte svært varierte arbeidsoppgaver og interessefelt hvorav bergverkshistorie bare er ett av dem. Nettverket har derfor hatt som mål å være et forum for erfaringsutveksling og kunnskapsutvikling om bergverkshistorie. Målet har vært kompetanseheving, bedre ressursutnyttelse, effektivisering og synliggjøring av vårt fagfelt.

Som strategi for å nå dette har nettverket i stor grad lagt vekt på årlige nettverksmøter og årlige bergverkshistoriske seminar med påfølgende trykte rapporter. Dette har vært en viktig formidlingsarena for bergverkshistorisk arbeid utført ved de ulike nettverksmedlemmene. I tillegg er det gjennomført flere kurs i blant annet bergsikring og metallurgi, samt et planlagt kurs i mineralressurser geologi i september 2011. Gjennom blant annet dokumentasjonsprosjekt av bergverksanlegg er det blitt bygd opp databaser med landsdekkende registre over kulturminner ved norske bergverk. I framtida vil Bergverksnettverket fortsatt prioritere å være en samlingsplass for utveksling av erfaring og kunnskap. Videre arbeid innen nettverket vil også gå på utvikling nettverkets hjemmesider med tilrettelegging av databaser og kartlegginger.

Kort omtale av aktiviteter

Bergverksnettverkets viktigste aktiviteter er følgende:

- Årlige nettverksmøter (arrangert siden 2003).
- Årlige bergverkshistoriske seminar (arrangert siden 2001) med skriftlig rapport i etterkant. Viktig som formidlingsarena.
- Ulike kurs (bergsikring, metallurgi, mineralressursers geologi).
- Videreutvikling av hjemmeside for nettverket.
- Prosjekter. BVM har flere større eller mindre prosjekter i samarbeid med ett eller flere museer i nettverket. Det største pågående prosjektet er på oppdrag fra Nærings- og handelsdepartementet. Prosjektet går ut på å vurdere kulturminner etter bergverksdrift i Norge. De fleste nettverksmedlemmene har deltatt i prosjektet i større eller mindre grad. Av andre prosjekt må nevnes dokumentasjonsprosjekt som det både pågår og har vært gjennomført flere av som samarbeidsprosjekt innen nettverket. Eksempler er "Gruvedrift i Sokndal gjennom 140 år", "Bergverksdrift i Altermark Talkgruve" og dokumentasjon av opprednings- og utskipningsanlegget på Åga i Rana kommune.
- Kongsberg mineralsymposium er et årlig arrangement som dekker de mer naturhistoriske og geologiske sidene ved nettverkets aktivitet.

BOTANISKE HAGER

Ansvarlig museum

Naturhistorisk museum, Universitetet i Oslo.

Øvrige deltakere i nettverket (alle er aktive)

Agder naturmuseum og botanisk hage; Stavanger botaniske hage; Rogaland Arboret; Arboretet og Botanisk hage, Bergen Museum, Universitetet i Bergen; Ringve botaniske hage, NTNU Vitenskapsmuseet; Tromsø Arktisk-alpine botaniske hage, Tromsø museum, Universitetet i Tromsø.

Institusjoner/miljøer utenfor museumssektoren

Stavanger botaniske hage drives gjennom Stavanger kommune, mens Rogaland arboret er en ikke-kommersiell stiftelse. Disse to hagene leier imidlertid den vitenskapelige ressursen (hagens leder) gjennom Stavanger museum, Universitetet i Stavanger, og har således en museumstilknytning.

Mål og aktiviteter

Nettverkets mål er å styrke samarbeidet mellom de botaniske hagene og arboretene. Nettverket av botaniske hager arbeider for å nå dette målet gjennom å utvikle samlinger av frø og planter til bruk i forskning, utvikle bevarings- og restaureringsarbeid, og gjennom formidling og undervisning om utrydningstruede norske planter. Gjennom prosjektet "Bevaring av utrydningstruede planter" har nettverkets deltakere siden 2008 samlet inn frø av rødlistete, norske planter i sine respektive regioner. Frøene lagres i den nasjonale frøbanken ved Naturhistorisk museum. Levende samlinger brukes aktivt i undervisning og formidling av truslene mot det biologiske mangfoldet. Nettverket har mottatt støtte til prosjektet fra ABM-utvikling og Direktoratet for naturforvaltning. Ved å samarbeide håper nettverket at Norge på sikt når de målene «Global Strategy for Plant Conservation» har satt og at allmennhetens kunnskap og bevissthet om behovet for bevaring av biologisk mangfold styrkes.

BYGG

Navn på ansvarlig museum

Ryfylkemuseet

Antall og navn på de museene som er aktivt med i nettverket

27 medlemmar:

Aust-Agder Museum

Follo Museum

Gamle Bergen Museum

Glomdalsmuseet

Hallingdal Folkemuseum

Domkirkeodden

Helgeland Museum

Kystmuseet i Nord-Trøndelag

Nordøsterdalsmuseet

Norsk Industriarbeidermuseum

Norsk Landbruksmuseum

Norsk Skogmuseum

Oslo Museum

Randsfjordmuseene

Ringve Museum

Romsdalsmuseet

Ryfylkemuseet

Rørsmuseet

Setesdalsmuseet

Stiklestad Nasjonale Kultursenter

Sunnmøre museum

Telemark museum

Vefsn Museum

Vest-Agder Fylkesmuseum

Universitetet i Stavanger – Arkeologisk museum

Antall og navn på institusjoner/miljøer utenfor museumssektoren som er aktivt med HiST Avd. for teknologi, NIKU.

Kort omtale av nettverkets mål og strategi

I praksis har det viktigaste strategiske grepet vore å fokusere på dokumentasjon som eit viktig fundament for kjeldeskaping og kunnskapsoppbygging. Vi arbeidd med dette gjennom nettverksmøte, prosjekt og kurs. Det har vore viktig for oss å legge opp arbeidet slik at vi får med oss både praktikarane og teoretikarane i musea. Arbeidsmåten har vore nettverkssamlingar der dei enkelte medlemmane etter tur har stilt opp som vertskap.

Formålet formulert i nettverksavtalen:

Det nasjonale nettverket for bygningsvern og handverkskompetanse på museum har til formål å styrke den faglege posisjonen og gjera musea meir synlege i arbeidet med bygnings- og fartøyvern gjennom

- å vera eit samarbeidforum som skal bidra til eit tettare og meir forpliktande fagleg samarbeid mellom museum som arbeider med bygningsvern, og som legg vekt på

å ta opp att, dokumentere og vidareføre den handlingsborne kunnskapen knytta til dei tradisjonelle bygningshandverka.

- å vera ein møteplass for utveksling av informasjon, kunnskap og kompetanse mellom deltakarane gjennom møte, seminar, kurs, hospiteringsordningar og andre former for fagleg utvikling
- å informere kvarandre om dei arbeidsoppgåvene musea held på med innafor temaet, og å ha oversikt over, samordne og synleggjera den kompetansen musea har om bygningsvern og bygningshandverk til fagfolk, styresmakter, utdanningsinstitusjonar og publikum for øvrig
- å legge til rette for nasjonal arbeidsdeling og samordning, styrke medvetet om dei regionale variasjonane, motvirke konkurrerande overlapping, og dermed sikre brei kunnskap og god ressursutnytting innafor arbeidet med aktuelle tema
- å utvikle ein nasjonal strategi for å auke den faglege kompetansen for produksjon og spreining av ny kunnskap om bygningsvern og tradisjonshandverk
- å ta initiativ til prosjekt innafor arbeidsområdet
- å søke samarbeid med offentlege organ, utdanningsinstitusjonar, tilgrensande nettverk, som t.d. Skognettverket, og andre som arbeider med bygningsvern, fartøyvern og utvikling av handverkskompetanse, og med tilsvarende miljø i utlandet

Kort omtale av aktiviteter

Byggnettverket har ambisjon om å halde to møte i året, i praksis har det fleire år berre blitt eitt. I møta prøver vi å få til ein kombinasjon av akademiske forelesingar og praktiske demonstrasjonar. Etersom møta blir arrangert rundt om på dei ulike institusjonane blir det alltid lagt inn ei orientering og ei omvising i samlingane.

I tillegg til nettverksmøta har vi gjennomført eit større prosjekt som m.a. førte fram til ei handbok i dokumentasjon. Og vi har utført arbeidet med ei utgreiing om forvaltinga av dei kulturhistoriske bygningane på musea i Rogaland.

DRAKT OG TEKSTIL

Navn på ansvarlig museum

Valdresmusea as avd.. Norsk institutt for bunad og folkedrakt

Antall og navn på de museene som er aktivt med i nettverket 16 stk

Halden historiske samlinger

Hallingdal museum

Helgeland museum

Hardanger museum

Midt-Troms museum

Mjøsmuseet

Museumssenteret i Hordaland, Bevaringstenestene på Salhus

Valdresmusea

Nord-Jarlsbergmuseene

Norsk folkemuseum

Norsk teknisk museum

Randsfjordmuseene

Setesdalsmuseet

Sverresborg museum

Vestfoldmuseene

Voss folkemuseum

Institusjoner/miljøer utenfor museumssektoren som er aktivt med 10 stk

Studieforbund kultur og tradisjon

Høgskolen i Telemark, institutt for folkekultur

Høgskolen i Oslo, institutt for estetiske fag/museumsfag

Nordisk håndverksforum

Norges Husflidslag

Norsk folkedraktforum

Norsk håndverksutvikling

Tekstilhåndverkerne

Vestnorsk kulturakademi

Vestnorsk tekstilkultur

Mål og strategi

Målgruppe

Nettverket er eit museumsnettverk som er ope for organisasjonar og utdanningsinstitusjonar innanfor tekstilfeltet, primært nasjonale org, ikkje via lokallag.

Formål

Valdresmusea inngjekk i 2008 ein avtale med ABM-utvikling om å etablere og vera nav for eit nasjonalt nettverk for drakt og tekstil. Formålet er å styrke drakt og tekstilfeltet, gjennom å skape møteplassar for utveksling av kunnskap og forskning, utvikle samarbeid og arbeidsdeling, sikre faglig samanheng og god ressursutnytting.

- Nettverket skal framme aktiv dialog mellom dei ulike aktørane om nyheiter, informasjon og kunnskap på feltet.

- Nettverket vil skape nye møteplassar for utveksling av kunnskap og forskning, mellom

musea, og mellom musea og andre relevante aktørar.

- Nettverket skal utvikle samarbeid og arbeidsdeling mellom medlemmane, og sikre faglig samanheng og god ressursutnytting. Tekstilfeltet er lite og ofte nedprioritert på norske museum – og å vera i eit større fagleg nettverk har synt seg veldig viktig. Nettverket er med andre aktørar på feltet som sit inne med kunnskap, erfaringar og eigne målsetjingar på det kulturhistoriske tekstilfeltet – for å skape eit godt fellesskap til beste for arbeidet.
- Den immaterielle kulturarven, jf. UNESCOs konvensjon om immateriell kulturarv, skal vere eit satsingsområde for nettverket og er eit perspektiv ved alt arbeid.

Rammer for nettverket

- Nettverket skal ha ein flat struktur og bygge på tillit og ei felles forståing.
- Alle aktørar blir ambassadørar for nettverket og kan invitere andre til å bli medlemmar, og til å invitere einskiltpersonar til enkeltksamlingar
- Deltakarane representerar sine institusjonar, det vil seie at det ikkje må vere dei same som reiser på samling kvar gong. Det er derfor viktig at informasjon om og frå nettverket blir ført vidare innanfor kvar institusjon.
- Nettverket kan velje å halde enkelte opne samlingar eller konferansar, der alle som er interesserte kan kome, for å kunne spreie kunnskap til eit breiare publikum. Ved slutten av kvar samling blir neste tema, stad, tidspunkt og førebuingsskomite fastsatt.
- NBF er NAV i nettverket, organiserar dei samlingane, skriv referat, administrerar e-postlister og driv nettsida for nettverket.

Kort omtale av aktiviteter

- Nettverket vart grunnlagt i desember 2008, med ei samling på Valdres folkemuseum. Der vart rammene og målsettinga for nettverket satt, og medlemmane vart einige om å møtast ein gong i året til nettverkssamling.
- Hausten 2009 hadde nettverket ei samling på Norsk folkemuseum med tema broderi. Her hadde vi som mål å vise breidda av broderikunsten, og inviterte derfor foredragshaldarar frå ulike hald. Til dømes vart det haldt foredrag om Geriljabroderi, polsk broderi og broderi på norske folkedraktar. Til slutt på samlinga var det avsett tid til diskusjon rundt tema og forelesingane.
- Nettverket var inviterte med på Nordisk draktseminar hausten 2009 (kvart 3. År, går over ei veke kun for spesielt interesserte)
- Hausten 2010 hadde nettverket ei samling på Høgskolen i Telemark, med tema immateriell kulturarv. Odd Are Berkaak haldt foredrag om arbeidet med implementering av UNESCO-konvensjonen om immateriell kulturarv i Noreg. Enkelte andre medlemmer i nettverket haldt foredrag om korleis deira institusjon arbeidde med den immaterielle kulturarven, eller om dei utfordringane som fantes. Denne samlinga hadde i stor rad form av eit møte, med drøfting kombinert med foredrag.
- Neste samling i nettverket er i september 2011 på Salhus utanfor Bergen. Her vil Bevaringstenestene i Hordaland gi medlemmane ein grundig innføring i oppbevaring og bevaring av gamle tekstilar. Denne samlinga har form som fleire kurs, og er først og fremst ment for museumsansatte.

Dei fleste samlingane i nettverket har gått over to dagar. Dei har vore opne berre for nettverket sine medlemmar. Nettverket har drøfta muligheita for å arrangere opne konferansar for publikum. Dette har ikkje vore gjort enno, men er noko nettverket ønskjer å gjere i framtida.

FISKERI- OG KYSTKULTUR

Navn på ansvarlig museum

Museum Vest

Navn på de museene som er aktivt med i nettverket

22 museer:

Museene for kystkultur og gjenreisning i Finnmark

Varanger Museum IKS

RiddoDuottarMuseat

Sør-Troms Museum

Nordnorsk fartøyvernsenter og båtmuseum

Museum Nord

Helgeland Museum

Museet Midt

Museene i Sør-Trøndelag

Nordmøre Museum

Sunnmøre Museum

Musea i Sogn og fjordane

Museum Vest

Bymuseet i Bergen

Hardanger og Voss Museum

Haugalandmuseene

Stavanger Museum

Vest-Agder-museet

Telemark Museum

Norsk Maritimt Museum

Follo Museum

Østfoldmuseene

Institusjoner/miljøer utenfor museumssektoren som er aktivt med

Norges Fiskarlag, Universitetet i Bergen, Høgskulen i Volda, Universitetet i Bodø,

Universitetet i Tromsø

(Dette gjelder bok og forskningsprosjektet Norges fiskeri- og kysthistorie. Nettverket er her en aktiv partner, og vi holder en årlig konferanse knyttet til prosjektet.)

Målsettingar for nettverksarbeidet

Nettverket skal skape arenaer for samarbeid. Arbeide for å styrkje, samordne og utvide musea sin rolle som kompetansesenter innan fiskerihistorie og kystkultur ved auka og felles innsats innan innsamling dokumentasjon, forskning og formidling.

Delmål

- Initiere til samarbeidsprosjekt med andre relevante institusjonar og organisasjonar og nettverk. Vidareføring av samarbeidet med sjøfartsnettverket og fyrnettverket vil bli prioritert gjennom framleis museumsfagleg forankringa av prosjektet "Fortellinger om kyst-Norge".
- Utveksling av praktisk kunnskap
- Utmeisle fleire samarbeidsprosjekt
- Styrkje banda til relevante museumsmiljø og nettverk i andre land

Tiltak 2011-2014

Møtearena: Kontinuiteten skal sikrast gjennom jamne samlingar. Ein vil arbeide for totalt tre årlege samlingar, kor av nettverket sjølve vil vere ansvarleg for ei samling eksklusivt for medlemmar nettverket, ei saman med Kontaktråde for fiskeri- og kystmuseer (KFK), og ei fellessamling mellom dei tre maritime nettverka for fiskerihistorie og kystkultur, sjøfart og fyrmusea. Nettverket vil bli søkt styrkja i vidare ved aktivt å oppmode aktuelle institusjonar til å bli medlemmar i nettverket.

Fagseminar: Nettverket skal halde fagseminar knytt til felles oppgåver og utfordringar. Hospitantordning: Nettverket vil utveksle erfaringar og kompetase og skape breidare kontaktflater gjennom ei hospitantordning. Ordninga vil trø i kraft i løpet av 2012, og førebels vare til 2014.

Nye samarbeidsprosjekt: Nettverket skal årleg drøfte forslag til nye samarbeidsprosjekt. Dette kan vere fellesprosjekt innan nettverket, saman med andre nettverk eller med andre institusjonar. Medlemmene i nettverket har ansvar for å kartlegge relevante eksterne finansieringskjelder. Deler av fiskereiskapsprosjektet skal vidareførast frå og med 2011. Særleg vert det viktig å la kunnskapen som er oppnådd gjennom prosjektet tilflyte alle musea innanfor nettverket.

Det nasjonale jubileet i 2014: Nettverket skal arbeide for at fiskeri- og kysthistoria vert ein sentral del av grunnlovsjubileet i 2014 og oppkøyring fram mot denne.

Aktiviteter

Nasjonalt museumsnettverk for fiskerihistorie og kystkultur, oftast berre omtala som "Kystkulturnettverket", har sidan januar 2008 hatt 9 samlingar, den tiande vert halden i Volda september 2011. Sidan oppstarten har nettverket brukt samlingane til mellom anna å utvikle fleire større samarbeidsprosjekt. Nettverksarbeid vart vektlagt under innføringa av museumsreforma som også slo fast at samarbeidet innan nettverka skal *ta utgangspunkt i temaer, funksjoner og/eller metoder*. Innan Kystkulturnettverket har ein iverksett prosjekt knytt til alle desse tema med 'Fiskereiskapsprosjektet', 'Fartøyvern på Museum' og 'Isprosjektet', og ikkje minst i høve til prosjektet "Fortellinger om kyst-Norge".

Medan dei førstnemnte har vore museale prosjekt for kartlegging, registrering og dokumentasjon er "Fortellinger" eit sterkt utadvendt og profilert formidlingsprosjekt. Med 7 trykte hefter i 2011 og med planar om ytterlegare 8-10 hefter til fram mot grunnlovsjubileet i 2014 er dette å rekne som eit av dei klart største satsingane på formidle norsk kystkultur og fiskerihistorie nokonsinne. Dette prosjektet kan også sjåast som ein parallell til formidlings- og forskingsprosjektet "Norsk fiskeri- og kysthistorie" som vil resultere i eit fire band sterk bokverk og ei rad med forskingsprosjekt fram mot 2014.

Nettverket har saman med Kontaktrådet for fiskeri- og kystmuseer (KFK) organisert møtestader mellom FoU-sektoren og museumssektoren undervegs i prosjektet. Dette har vore seminar med godt frammøte og rike diskusjonar der ein både har dyrka overlappende interesser og diskutert ulike syn og metodar på kunnskaps- og forskingsformidling. Fleira av aktørane i nettverket er med på forfattersida i historieprosjektet.

To av dei større prosjekta, Fiskereiskapsprosjektet og Fartøyvern på Museum er avslutta som eksternt finansierte prosjekt. Nettverket arbeider med å spreie og nyttiggjere seg funna og kunnskapen frå desse prosjekta. Delar av prosjekta skal også vidareførast innan nettverket. Nye prosjekt er initiert og på forprosjektstadiet. Dette gjeld prosjektet 'Forvaltning av små båter innenfor og utenfor museenes samlinger' og 'Sild og immateriell kulturarv. Eit prosjekt med internasjonale forgreiningar'.

FOTO

Navn på ansvarlig museum

Preus fotomuseum

Medlemmer museum/andre

Akershus fylkesmuseum

Bergen byarkiv

Domkirkeodden Hedmark Fylkesmuseum

Finnmark fylkesbibliotek

Fylkesarkivet i Sogn og Fjordane

Levanger museum

Maihaugen

Mjøsmuseet

Nasjonalbiblioteket

Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design

Norsk industriarbeidermuseum

Norsk folkemuseum

Norsk teknisk museum

Oslo kommune. Byarkivet

Oslo museum, avd. Bymuseet

Randsfjordmuseene. Avd. Hadeland folkemuseum

Riksantikvaren

Riksarkivet

Ringerikes museum. Buskerud fylkesfotoarkiv

Salten museum

Statsarkivet i Stavanger

Sverresborg. Trøndelag folkemuseum

Telemark museum

Tromsø museum. Universitetsmuseet

Universitetsbiblioteket i Bergen. Billedsamlingen

Vest-Agder-museet, IKS

Vestfoldmuseene IKS, Avdeling for samlingsforvaltning

Østfoldmuseet. Østfold fylkes billedarkiv

Ålesunds museum / FylkesFOTOarkivet i Møre og Romsdal

Nettverkets mål

Nasjonalt nettverk for bevaring og formidling av kulturhistorisk fotografi.

- Institusjonenes fotografiske samlinger er vanligvis bare en del av institusjonen og fagpersonalet er ofte få. I de fleste tilfeller bare en. Derfor er hovedmålet for nettverket å være nettopp det, et nettverk for faglig påfyll, kontakt og gjensidig hjelp.
- Et viktig mål er å få institusjonene til å være bevisst sine fotosamlinger og å se dem som en selvstendig materialgruppe med egen historie og bevaringsbehov, ikke bare som støttespiller eller illustrasjon til andre fagområder.
- Gjennom samarbeid å få kartlagt og forsket på viktige områder innen norsk fotohistorie som til dags dato er ukjent eller lite påaktet.

Nettverkets aktivitet og prosjekter

Fotonettverket arrangerer et nettverksmøte 2 ganger i året der ansvarlige representanter fra de deltakende institusjonene møter. Møtene har gått på rundgang slik at alle skal bli kjent med medlemmenes institusjoner og fotosamlinger. Det har både vært gitt støtte til møtene av ABM-utvikling og Nordisk Kulturfond. Pengene blir vanligvis brukt til foredragsholdere og minskning av utgiftene til deltakerne (ingen konferanseavgift til nå).

For tiden har nettverket 2 prosjekter på gang:

”Fotografiets barneår” omfatter en kartlegging av institusjonenes norske daguerreotypier (de første fotografiene fra 1839-ca 1855). Dette er et overkommelig, men viktig, materiale som i liten grad er påaktet. Dette omhandler Norges begynnende fotohistorie. Det er allerede kartlagt ca. 500 og nettverket har kontakt med EU prosjektet Daguerreobase med Nasjonalbiblioteket som Norges/Nettverkets representant. Det er på trappene en konferanse om temaet. Målet er å produsere en omfattende bok basert på forskning, en utstilling (2014) og å publisere på nett.

”Widerøe skråfoto tilbake til folket” er et stort prosjekt som i utgangspunkt omfattet nesten alle institusjonene, men som er utvidet til å omfatte en kartlegging av alle kommunenes materiale. Widerøe Flyveselskap a/s solgte ut sine flyfotoarkiver i stykkevis til kommunene på 1970-tallet. Dette er et unikt kulturhistorisk materiale som kan være av stor nytte for mange. I Bergen blir det bl.a. benyttet av byplanleggerne.

Prosjektet har til sammen fått kr. 440.000 fra ABM-utvikling og kunne dermed i 2010 ansette en prosjektkoordinator som har kontakt med kommunene. Det er pr. dags dato funnet 200503 av 314480 bilder. Dermed mangler 113977. Og av 458 kommuner er 285 kartlagt, 173 mangler.

HERREGÅRDER

Ansvarlig museum

Østfoldmuseene (Fredrikstad Museum)

Aktive museer i nettverket: 14

Baroniet Rosendal

Østfoldmuseene

Fredrikstad Museum – Elingaard

Halden historiske Samlinger – Rød herregård

Drammens museum (Austad, Gulskogen, Marienlyst)

Eidsvoll 1814

Bygdø kongsgård

Vestfoldmuseene - Larvik Museum, Herregården

Mjøsmuset – Gjøvik gård

Bogstad gård

Oslo ladegård

Ringve Museum

Vest-Agdermuseet – Gimle gård

Bymuseet (Bergen) – Damsgård hovedgård

Bymuseet (Oslo) – Frogner hovedgård

Næs jernverksmuseum

Institusjoner/miljøer/forskere utenfor museumssektoren som er aktive i nettverket: 11

Charlotte Forsberg – Kjølborg herregård. Koordinator for nettverk av private herregårdseiere i Østfold

Arne Bugge Amundsen – professor kulturhistorie, UiO

Utstein Kloster

Tøyen hovedgård

Hafslund hovedgård

Grønli gård

Lars Jacob Hvinden-Haug, forsker

Ingeborg Sørheim – Sveinhaug gård

Axel Charles Dahlgren - malermester

Det nordiske herregårdsnettverket

Herregårdspuljen, Danmark

Nettverkets mål og strategi

Herregårdsnettverket er et faglig samarbeidsforum for museer som enten definerer seg som ”herregårdsmuseer” eller har ansvar for anlegg av denne kategori som del av sitt virkefelt (slott, adelige setegårder, lystgårder, storgårder, bypaléer, bispeboliger, klostre).

Institusjonene har personale med museumsfaglig og/eller tematisk kompetanse innen fagfeltet, og har ressurser til å delta i prosjekter i regi av nettverket. Nettverket er også åpent for andre deltagere (universiteter, høyskoler, frittstående forskere mv.) som kan bidra med faglige eller tekniske ressurser. Nettverket skal arbeide for økt kunnskap på området, bidra til utvikling av de deltagende institusjonene og at det oppnås resultater innen feltet som helhet. Nettverket skal også fungere som en kanal for internasjonalt samarbeid innenfor fagfeltet.

Nettverket er til for at de enkelte medlemmer skal kunne ha gjensidig nytte av hverandre.

For å gjøre det må hver enkelt deltager bidra inn i nettverket, og vi må se og vi har et utbytte av å være aktivt med. De enkelte medlemmer i nettverket kan først og fremst bidra med fagkompetanse. Nettverket skal være en arena for utveksling av det, samtidig skal nettverket være en arena for forskning på temaer knyttet til "herregårdskulturen" i Norge. Derfor må det avholdes jevnlig samlinger. På møtet april 2011 ble det bestemt at Herregårdsnettverket skal avholde samlinger to ganger årlig.

Vi ønsker også en mer aktiv bruk av nettsiden til nettverket. Denne skal legges om til et mer brukervennlig format, slik at den kan fungere som en kanal for både kommunikasjon mellom sekretariatet, så vel som de deltagende i nettverket og publikum. Samtidig kan nettsiden bli en kanal for formidling av forskning og/eller andre resultater fra nettverkets eller de deltagende institusjoner.

Nettverkets aktiviteter

Herregårdsnettverket har vært lite aktivt et par års tid, men i løpet av våren 2011 har det vært avholdt én nettverkssamling på Oslo ladegård (4. april). Viktig på dette møtet var å drøfte nettverkets rolle overfor medlemmene, sekretariatets rolle og de enkelte medlemmers rolle overfor nettverket. Samtidig ble nettverkets aktiviteter fremover diskutert. Ut fra diskusjonene ble bestemt å avholde jevnlig møter, og helst to ganger i året. Samtidig er det viktig å holde tette forbindelser til det nordiske nettverket.

Det nordiske herregårdssymposiet (samling av representanter for herregårdsnettverk i de nordiske land og Baltikum) skal avholdes i Norge i 2012, og Herregårdsnettverket må være sentralt i den forbindelse. Vestfoldmuseene, herregården i Larvik, ønsker å stå for dette arrangementet, og vil arbeide videre med planleggingen av arrangementet i samarbeid med sekretariatet.

På møtet ble det også diskutert en vandreutstilling i regi av nettverket. Det var tenkt å kunne gå på rundgang mellom de deltagende museene. Etter å ha diskutert dette, falt vi ned på å benytte ny nettside og lage en digital utstilling. Tema som først og fremst skal fokuseres på er tiden rundt 1814, og knyttet opp mot nettverkets fagområde – herregårder og denne gårdskulturen. Det ble også bestemt av nettverkets neste møte skal være en to-dagers samling tidlig i høst. Gjøvik gård i samarbeid med Eidsvoll 1814 ønsket å arrangere denne samlingen, og sekretariatet og samarbeider med dem i de videre planer for dette arrangementet.

En stor utfordring for nettverket og den jevnlig aktiviteten, er den ressursmessige situasjonen ved institusjonene, og særlig hos nettverkseier som skal drifte sekretariatet. Økonomiske tilskudd til drift og koordinering av nettverket vil være en viktig bidragsyter til å sikre jevn aktivitet.

HÅNDVERK

Navn på ansvarlig museum

Lillehammer Museum - Maihaugen.

Antall og navn på de museene som er aktivt med i nettverket

15 museer: Bymuseet i Bergen, Gudbrandsdalsmusea, Hardanger og Voss museum, Jamtli, Maihaugen, Museet Kystens Arv, Museum Nord, Museumssenteret i Salhus, Museumsbanerådet, Namdal fylkesmuseum, Nordmøre museum, Norsk folkemuseum, Rørosmuseet, Trøndelag folkemuseum og Sunnfjord Museum.

Antall og navn på institusjoner/miljøer utenfor museumssektoren som er aktivt med

5 institusjoner: Sika (Norsk handverksutvikling), Norges husflidlag, Bryggen i Bergen, HiST og NDR.

Kort omtale av nettverkets mål og strategi

Handverksnettverket har som mål å skape en arena hvor deltagerne drar nytte av og utvikler hverandres kompetanse. I stedet for at alle museer skal ha kompetanse på de samme tingene, ønsker vi gjennom nettverket å danne arenaer og møteplasser for samarbeid og kunnskapsutveksling. Deltagelse er frivillig og etter behov. Nettverket bygger på ”gi og ta”-prinsippet, og har ingen medlemskontingent. Det åpnes for at institusjoner og enkeltpersoner uten fast deltagelse kan være med på aktiviteter, også aktører utenom museumsfamilien.

Handverksnettverket satser på faglige seminarer og praktiske samlinger innenfor de tradisjonelle håndverksfagene museene favner. Nettverket er primært myntet på handverkere som arbeider ved museene. Norsk handverksutvikling har en sentral rolle i nettverket, og har vært faglig ansvarlig for flere av seminarene. De er en nødvendig støttespiller for å kunne hente inn ressurspersoner i ulike fag fra sitt vide kontaktnett. I tillegg har de vært med og utviklet nettsidene: www.handverksnett.no. Nettstedet setter fokus på tradisjonshandverk, og gir oversikt over aktuelle kurs, erfaringer, prosjekter og annen faglig informasjon.

Prosessuell ekthet har vært en ledesnor for arbeidet til Handverksnettverket. Det innebærer å gjenskape håndverksprosesser ved å ha en undersøkende tilnærming til tradisjonelle produkter og bygninger, håndverksteknikker og verktøy. De to viktigste fordelene med bruk av tradisjonelle teknikker i musealt arbeid ligger i kunnskapsutvikling og kvalitet. Prosessuell ekthet krever dokumentasjon av levende håndverkstradisjoner og inngående studier av objektet, det være seg en bygning eller andre gjenstandstyper. Denne innfallsvinkelen gir ny kunnskap om tradisjonelle håndverksteknikker og ny forståelse av museumsgjenstander og -bygninger. For bygningsvedlikehold erfarer vi også hvilke egenskaper de tradisjonelle løsningene har over tid. Vektleggingen på materialkvalitet og riktig overflatebehandling vil i de fleste tilfeller føre til vesentlig lenger levetid enn bruk av moderne løsninger.

Kort omtale av aktiviteter

Håndverksnettverket har arrangert faglige seminarer og praktiske samlinger innenfor de tradisjonelle håndverksfagene museene favner. Intensjonen er å styrke museumshandverkernes kompetanse som en levende database for handlingsboren kunnskap. Nettverket har stått for tre til fire samlinger og kurs årlig. Eksempler er: kurs i vindusrestaurering på Røros, kurs i legging av helletak i Hardanger, møllekurs i Bergen, kurs i legging av nevertak og seminar om prosessuell autentisk restaurering på Maihaugen. Tidligere kurs har i stor grad vært tilknyttet byggefag. Andre tema vil derfor bli vurdert framover.

Maritimt relaterte håndverk og materialkunnskap er ønskelig, med mulighet for arrangement knyttet kystmuseene i nettverket. Malerfaget er et annet aktuelt felt.

Ved siden av samlinger og kurs har nettstedet www.handverksnett.no vært et viktig satsingsområde. Her har deltagere i nettverket kunne melde inn aktuelle kurs til kurskalenderen, eller fått oversikt over relevante kurs hos eksterne aktører. Nettstedet er også en nyttig arena for deling av erfaringer, prosjektrapporter og annen faglig informasjon.

KULTURLANDSKAP

Ansvarleg museum

Musea i Sogn og Fjordane avd. De Heibergske Samlinger – Sogn Folkemuseum

Medlemmar

Nasjonalt museumsnettverk for kulturlandskap har per april 2011 38 formelle medlemmar, jf. vedlegg. Av desse er 3 andre institusjonar enn museum.

Nettverket ønskjer å vera ein møteplass. Vi har difor valt å vera nokså uformelle, og at det skal vera enkelt å delta på samlingar etc. Nettverket har difor eit større omfang enn dei formelle medlemmane. Følgjande museum og institusjonar får informasjon frå nettverket på lik linje med dei formelle medlemmane:

Museum:

Lynghesenteret
Bogstad gård
Helgeland museum
Jernverksmuseet
Rørosmuseet
Vest-Telemark museum
Vitskapsmuseet, NTNU

Institusjonar:

Norsk genressenter (Bioforsk)
Statens naturoppsyn

Nettverkets mål og strategi

Hovudmålet er at vi skal arbeida for bevaring, dokumentasjon, forskning og formidling av kulturlandskap i fortid og notid. Arbeidet skal omfatte eit vidt spekter av kulturlandskap i heile landet, og skal styrke musea som kompetansesenter gjennom å gje ny kunnskap og ved å arbeida for å gje dei nye samfunnsoppgåver.

For å få dette til skal vi:

- Skapa ein møtearena for museum og andre institusjonar som ønskjer å arbeida med kulturlandskap
- Arbeida for å auka kompetansen om kulturlandskap på musea
- Arbeida for bevaring, dokumentasjon, forskning, skjøtsel og formidling av kulturlandskap gjennom samarbeidsprosjekt, særleg innan område som ikkje tidlegare har vore prioriterte
- Etablere representative kulturlandskap på museumsgardar og friluftsmuseum
- Utvikla museum som samfunnsaktørar, m.a. gjennom næringsutvikling og kvalitetssikring av skjøtelsarbeid
- Arbeida for at musea får ein plass i kulturlandskapsforvaltninga

Nettverket har ei vid tolking av omgrepet kulturlandskap, men kjerneområdet er det landbruksskapte kulturlandskapet. Kulturhistoriske hagar eit tema som har vokse seg sterkare i nettverket og no er ei eiga undergruppe.

Aktivitetar

Nettverket har eiga heimeside. Vi har akkurat lansert ny side <http://www.kulturlandskapsnettverk.museum.no/>

Vi har ein årleg samling der vi tek opp ulike tema. Dei siste åra har det vore over tre dagar der vi har ein temadag, ein ekskursjonsdag og ein nettverksdag. Det har vart nærmare 40 deltakarar på samlingane. Vi prøver å vitja ulike museum og landsdelar for å verta betre kjent med alle musea og deira kulturlandskap og utfordringar. Årets samling er lagt til Kristiansand og Farsund kommune med Agder naturmuseum og botanisk hage i samarbeid med Grimstad bys museer som vertsmuseum.

Samarbeidsprosjekt. Nettverket oppmodar til samarbeidsprosjekt mellom musea. I dag har vi to ulike prosjekt som er aktive, “Norgesgården” og “PRIMUS for levende samlinger.”

KUNST

Ansvarlig museum

Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design

Antall og navn på de museene som er aktivt med i nettverket

1	Bergen Kunstmuseum
1	Permanent Vestlandske kunstindustrimuseum
2	Henie Onstad kunstsenter
3	Haugar Vestfold Kunstmuseum
4	Preus Museum
5	Nordenfjeldske kunstindustrimuseum
5	Museene i Sør-Trøndelag
5	Trondheim Kunstmuseum
6	Stavanger Kunstmuseum
7	Nordnorsk Kunstmuseum
8	Lillehammer Kunstmuseum
9	Haugesund Billedgalleri Museum
10	Kunstmuseet KUBE / Jugendstilsenteret
11	Sørlandets Kunstmuseum
12	Drammens Museum
13	Munchmuseet
14	Punkt Ø
15	RiddoDuottarMuseat - De Samiske Samlinger i Karasjok
16	Blaafarveværket
17	Sogn og Fjordane Kunstmuseum
18	Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design

(Nettverket skiller ikke mellom direktørnivå og ansvarlig nivå for de nye kunstenhetene som er konsolidert inn i større enheter, men inviterer i prinsippet representanter for begge nivåer)

Antall og navn på institusjoner/miljøer utenfor museumssektoren som er aktivt med (ingen)

Kort omtale av nettverkets mål og strategi

Museumsreformen har medført en del endringer i museumslandskapet. I denne nye strukturen har nettverket avholdt 2 møter i 2010, og er nå i ferd med å finne sin form. Møtene er lagt opp slik at museene orienterer om status generelt ved institusjonene og litt om planer for utstillingsprogram. NMK har vært opptatt av å finne ut hva disse museene, med svært ulik størrelse og forutsetninger, kan ha mest nytte av å ta opp i fellesskap. Utstillingssamarbeid er ikke et tema som fremstår som en spesielt aktuell arbeidsoppgave for nettverket som sådan, selv om den informasjonsutveksling som foregår kan gi grunnlag for ulikt samarbeid mellom museene på lokalt/bilateralt plan i etterkant av og mellom møtene.

Det har derimot kommet til uttrykk et tydelig behov for utvikling og koordinering av arbeid med felles utfordringer som de enkelte institusjonene selv ikke har ressurser eller kompetanse til å arbeide med. Slike overordnede museumsfaglige og museumspolitiske utfordringer har i

det siste særlig vært konsentrert om spørsmål rundt rettighetsproblematikk og arbeidet med digital tilgjengeliggjøring av samlingene.

Representasjon på møtene har også vært et tema, siden museumsreformen har skapt museer der lederne for de enheter som omfatter kunst- og kunstindustrimuseer ikke lenger bare er typiske kunstfagpersoner. I tillegg til spørsmålet om inkludering (hvor mange enheter skal være representert) er det derfor et spørsmål om ledelse versus faglighet (skal avdelingsdirektører som er kunstfagpersoner delta, eller bare direktører for de konsoliderte enhetene?).

NMK har valgt å opprettholde et bredt forum med 19 enheter, som har en god geografisk og nasjonal forankring, og ser dette dessuten som en oppfyllelse av de forventninger om lederskap ("nav") for et bredt museumsnettverk som kommer fra departementet og politisk hold. I tillegg til dette ser man behovet for å etablere et mindre forum av direktører for de største enhetene, der det er naturlig å drøfte spørsmål av mer overgripende art.

Kort omtale av aktiviteter

Museumsnettverket, slik det så ut i 2008, nedsatte en arbeidsgruppe som skrev et utkast til samarbeidsdokument for deltakerne i (kunst)museumsnettverket. Dokumentet ble sendt ut på høring i begynnelsen av 2009, men ble av forskjellige årsaker, bl.a. omorganiseringer og lederskifter, for krevende å følge opp for deltagermuseene. Etter landsomfattende omorganiseringer og konsolideringsprosesser ble nettverket på møte i mai 2010 enige om en forenklet modell for nettverkssamarbeid. Samarbeidsprosjekter innen museets fagfelt og informasjonsdeling er sentrale temaer, og i nytt møte i november 2010, konsoliderte deltagerne denne fleksibiliteten i nettverket. I tillegg så nettverket nytten av et mindre nettverk av direktører for de aller største enhetene. Det kan nevnes at nettverket bl.a. har jobbet med rettighetsavklaring mht digital formidling av museenes samlinger, samt statsgarantiordningene.

I 2010 og 2011 har flere museer i nettverket samarbeid om utstillingsutveksling. Dette skjer dynamisk og uten at ansvarlig museum styrer. Samarbeid skjer mellom to eller flere av museene i nettverket, på initiativ fra de forskjellige deltagere. Nasjonalmuseet har i 2010 også initiert et tverrfaglig og tverrinstitusjonelt forskningsprosjekt med tittel "Komparativ studie av basisutstillinger i norske kunst- og kunstindustrimuseer", hvor 14 av deltagermuseene i nettverket er med.

Gjennom en sammenlignende analyse av dagens basisutstillinger er målet å avdekke fellestrekk og ulike innholdsmessige, arkitektoniske, designmessige og pedagogiske løsninger. Både deltakelsen og prosjektets resultater skal bidra til økt bevissthet og faglig refleksjon om museenes måter å kommunisere med publikum på. Prosjektet skal også bidra til videre forskning om hvordan basisutstillinger fungerer som formidlingsarena sett fra museenes side og som lærings- og opplevelsesarena fra publikums side.

Status pr. juni 2011 og framdriftplan: Forskergruppen (bestående av deltagere fra fire museer og en ekstern forsker) har utviklet et omfattende digitalt registreringsskjema som våren 2011 ble sendt ut til alle landets kunst- og kunstindustrimuseer (nettverket) med invitasjon til å delta i forskningsprosjektet. Alle de 10 inviterte museene har vist stor interesse og deltar i workshop i juni 2011 i Nasjonalmuseet. Forskningsprosjektet vil etter planen ferdigstilles i 2012 med en nordisk forskningskonferanse og publisering av resultatene.

KVINNEHISTORIE

Ansvarlig: Kvinnemuseet

Deltagende museer:

1. Gjenreisningsmuseet for Troms og Finnmark
2. Helgeland Museum
3. Trondheim Kunstmuseum
4. Bergen Museum
5. Norsk Filminstitutt – Filmuseet
6. Glomdalsmuseet
7. Kvinnemuseet

Fra ulike museer og universitet/høgskoler deltar folk på de årlige nettverksmøtene – dette varierer fra år til år.

Nettverket mål er å styrke det kvinnehistoriske arbeidet ved alle norske museer. Ettersom museene som er aktive i nettverket er så bra geografisk spredt i Norge, er det et uttalt mål å inspirere alle museer til å ta ennå mer vare på, forske og formidle Hennes historie.

Det er en årlig nettverkssamling i slutten av januar – et lunch til lunch - møte på Rolighed. Hit kommer inviterte foredragsholdere fra inn- og utland.

Nettverkets første store fellesprosjekt er dokumentasjonsprosjektet Dokument hundre kvinner – en innsamling av 100 kvinners livshistorier. Samtlige deltakere i nettverket bidrar med livshistoriene til 15 kvinner over 70 år, og dette er et unikt materiale som vi er i ferd med å avslutte innsamlingen av. Så begynner trinn 2 og det er å formidle det: i en praktbok, via utstillinger, nettutstillinger med mer.

LITTERATUR

Ansvarleg museum

Nynorsk kultursentrum

Aktive museum

13 museum med til saman 27 underavdelingar, anlegg og festivalar som kjem inn under Litteraturnettverket. Desse medlemene forvaltar liv og verk etter 21 forfattarar og musikarar:

Nynorsk kultursentrum: Ivar Aasen-tunet, Olav H. Hauge-senteret, Dei nynorske festspela

Akershus fylkesmuseum: Asker Museum

Grimstad bys museer: Hamsun-museet, Ibsen-museet

Hedmark fylkesmuseum: Aukrustsenteret, Bjørgan prestegård, Rendalen bygdemuseum,

Oppistun Børli, Rolighed, Prøysenhuset, Prøysenfestivalen

Helgeland Museum: Petter Dass-museet, Petter Dass-dagene

Jærmuseet: Garborg-senteret

Kunstmuseene i Bergen: Edvard Grieg Museum Troldhaugen, Museet Lysøen, Siljustøl Museum

Lillehammer museum: Aulestad, Bjerkebæk

Nord-Jarlsbergmuseene: Olav og Emma Duun hjem

Nordlandsmuseet: Hamsunsenteret

Norsk Folkemuseum: Ibsen-museet

Ryfylkemuseet

Telemark Museum: Henrik Ibsen Museum

Aktive deltakarar utanfor museumssektoren

Olav Duun Stiftinga: Olav Duuns barndomsheim

Mål og strategi

Litteraturnettverket er ope for alle museum som gjennom styrevedtak sluttar seg til arbeidsplattforma for nettverket, vedteken i 2008, stadfesta i februar 2011.

Litteraturnettverket skal utvikle aktive og aktuelle samfunnsinstitusjonar som legg vekt på kritisk refleksjon og skapande innsikt, og som gjennom samarbeid styrkjer språkets, litteraturens og musikkens plass i Noreg.

Vi byggjer på samarbeid, samhandling og felles interesse. Vi arbeider ut frå største sams mål og for at alle medlemsinstitusjonane skal ha nytte av å vere med.

Vi vil gjere kvarandre til betre museum og dermed bli sikrere på kva ein bør gjere og korleis det bør gjerast.

For perioden 2011–2014 er målet å styrkje den museumsfaglege og driftsfaglege kompetansen innanfor det arbeidsområdet Litteraturnettverket dekkjer og gjennomføre minst to fellesprosjekt.

Dei fleste som arbeider med litteratur på norske museum, har få fagkollegaer innanfor sin eigen institusjon. Over tid er det blitt tydeleg at kompetanseutvikling og erfaringsutveksling saman med faglege drøftingar av felles problemstillingar innanfor dokumentasjon, formidling og drift er det viktigaste for deltakarane i nettverket.

Medlemene blir oppmoda til samarbeid om enkelttiltak også utanfor det som skjer i regi av Litteraturnettverket. Av andre museumsnettverk prioriterer vi kontakt med nettverka for kvinnehistorie, musikk og foto. Vi etablerer kontakt med arkiv, bibliotek, museum og andre forskingsmiljø etter behov frå sak til sak.

Vi vil gjere vårt til at litterære museum styrkjer sin plass i det norske litteraturmiljøet. Vi vil støtte kvarandre til å vere sjølvstendige, kritiske, konstruktive deltakarar i aktuell

samfunnsdebatt. Vi vil som enkeltmedlemer gå inn i aktuell debatt eller sjølve reise slik debatt, eller på anna vis ta opp saker der vi aktualiserer kunnskap for musea.

Aktivitetar

Nettverket arbeider gjennom samlingar, prosjekt og e-postkontakt. Nettverket har til vanleg to arbeidssamlingar i året på skiftande stader med ulike vertsinstusjon kvar gong. På kvar samling er det til vanleg ein fagleg temabolk med eksterne innleiarar. Mellom møta har medlemsinstusjonane e-postkontakt etter behov.

Nettverket hadde fem nettverksamlingar i åra 2008–2010, har etter planen åtte ordinære nettverksamlingar 2011–2014, dessutan eigne møte for tilsette som arbeider med butikk eller kafé. Samlingane blir arrangerte ved ulike museum kvar gong. Nettverket blir godt representert på konferansen for Forfatter- og komponisthjem i Norden hausten 2012, og vi planlegg eigen studietur til utlandet våren 2013. Ansvarleg museum formidlar kontakt med Literarische Gesellschaften und Literaturmuseen in Europa, som har vel 20 tilknytte organisasjonar og instusjonar.

Nettverket konsentrerer verksemda om slike samarbeidstiltak:

- Kompetanseutvikling og erfaringsutveksling
- Museumsfaglege fellesprosjekt
- Driftsfaglege fellesprosjekt
- Formidling og informasjon
- Studiereiser og internasjonal deltaking

Samarbeid om utvikling av planar for samlingsforvaltning blir prioritert.

Frå og med skipinga i 2008 har vi sendt ut fem nummer av det enkle meldingsbladet Nett Litt. To nummer i året blir spreidde i den norske bokbransjen, og til litterære selskap og venelag i Noreg og resten av Norden..

Med atterhald om finansiering og kapasitet i dei enkelte musea utviklar vi desse kulturfaglege fellesprosjekta i års 2011–2014:

- Nettside: Norsk litteraturhistorie i digital form, dokumentert og formidla på museumsvi, konsentrert om stad, liv, verk og tekstkritikk
- Vandre- eller nettutstilling: Lyden av skrift, med røystene til forfattarar som berande element
- Vandre- eller nettutstilling: Allmugens handskrifter 1500–2000, om skrivekunna som demokratiserande element

Vi involverer oss i Språkåret 2013 og i Grunnlovsjubileet 2014, og vil så langt råd er, følgje opp årlege hendingar som 21.2. Den internasjonale morsmålsdagen, 23.4. Den internasjonale bok- og opphavsrettsdagen og 26.9. Den europeiske språkdagen.

Også driftsfaglege tema blir tekne opp på samlingane i nettverket.

LUFTFART

Ansvarlig

Norsk Luftfartsmuseum

5 museer aktivt med:

Luftforsvarsmuseet, Avinor Museum, Flyhistorisk Museum Sola, SAS-museet, Teknisk museum

8 institusjoner/miljøer utenfor museumssektoren som er aktivt med:

Bodø Luftfartshistoriske Forening, Stiftelsen Militærhistorisk Forum Østlandet, Kjeller Flyhistoriske Forening, Nord-Østerdal Fly- og militærhistoriske Forening, Braathens SAFEs historielag, Luftfartshistorisk Forening Tromsø, Hålogaland Luftfartshistoriske Forening, Starfighterforeningen

Nettverkets mål og strategi

Målsetting å styrke det luftfartshistoriske samarbeidet i Norge med internasjonale relasjoner gjennom i felleskap å samle inn og bevare Norges luftfartshistoriske arv og formidle den til flest mulig.

Aktiviteter

Årlig fagseminar med tema både innen restaurering, innsamling, formidling osv, samler deltakere fra hele landet samt ofte fra andre skandinaviske land. Arrangeres vekselvis ved museet i Bodø og hos andre av nettverkets deltakere, har de siste årene samlet 80 – 100 deltakere. Årlig flylitterært seminar med deltakelse fra hele landet, har samlet 30- 50 deltakere de 4 siste årene. Har ellers løpende samarbeid om innsamling og dokumentasjon og bevaringsprosjekt.

MAGASIN OG BEVARING

Navn på ansvarlig museum

Museene i Sør-Trøndelag / Sverresborg Trøndelag Folkemuseum

Antall og navn på de museene som er aktivt med i nettverket

Nedenfor medlemsliste oppdatert juni 2011, med 90 museer/magasin/andre, 227 personer. Følgende har en koordinatorfunksjon i nettverket: Domkirkeodden, Museumssenteret i Salhus, Kulturhistorisk museum, Romsdalsmuseet, Østfoldmuseet. Ved 1-2 seminar pr. år deltar ca. 30 personer fra div. museer på medlemslista. Hvilke museer som deltar, kan variere, se deltakerliste på nettverkets nettside: www.masinnettverket.no

Deltakende museer og institusjoner

Agder Naturmuseum og botaniske hage
Akershusmuseet
Arkeologisk museum i Stavanger
Aust-Agder kulturhistoriske senter
Baroniet Rosendal
Bergen Museum
Bogstad Gård
Borgarsyssel Museum
Bymuseet i Bergen
Bymuseet
Båtmuseet Gratangen
De Heibergske Samlinger
Domkirkeodden
Dora AS
Falstadsenteret
Fredrikstad Museum
Fjordarmuseet
Folkenborg Museum
Follo Museum
Forsvarsmuseet
Fredrikstad Museum
Gjenreisningsmuseet
Gudbrandsdalsmuseet
Gunnerusbiblioteket NTNU
Halden historiske Samlinger
Hardanger Museum
Helgeland Museum
Høgskulen i Sogn og Fjordane
Jærmuseet
Kon-Tiki Museet
Kulturhistorisk Museum
Kvinnemuseet
Kystmuseet i Sogn og Fjordane
Kystmuseet i Øygarden
Larvik Museum
Listamuseet
Lyngheisenteret

Maihaugen
Midt Troms Museum
Mjøsmuseet
Munchmuseet
Museet i Sogn og fjordane
Museumsforbundet
Museumssenteret i Hordaland
Museumssenteret i Vestfold
Nasjonalbiblioteket i Rana
Nasjonalmuseet
Naturhistorisk Museum
Nordfjord Museum
Nord-Jarlsbergmuseene
Nordmøre Museum
Nordøsterdalsmuseet
Norsk Filminstitutt – Filmarkivet
Norsk Folkemuseum
Norsk Industrierbeidermuseum Vemork
Norsk Landbruksmuseum
Norsk Oljemuseum
Oslo Museum
NTNU
Randsfjordmuseene
Riksantikvaren
Riksarkivet i Oslo
Ringerike Museum/Hringariki
Ringve Museum
Rockheim
Romsdal Museum
Ryfylkemuseet
Rørosmuseet
Saemensijte
Sandefjordmuseene
Setesdalsmuseet
Sjøfartsmuseet
Statsarkivet i Bergen
Statsarkivet i Stavanger
Statsarkivet i Trondheim

Stavanger Museum
Stiklestad Nasjonale Kultursenter
Sunnfjord Museum
Sunnmøre Museum
Svalbard Museum
Sverresborg Trøndelag Folkemuseum
Sørlandet Kunstmuseum
Norsk Teknisk Museum
Telemark Museum
Trondheim Kunstmuseum
Universitetet i Bergen
Universitetet i Oslo, Institutt for arkeologi og historie
Universitetet i Tromsø, Tromsø Museum
Universitetssenteret på Svalbard
Valdresmusea
Varanger Museum
Vest-Agder Museet – avd. Kristiansand
Vestfoldarkivet
Vest Telemark Museum

Vestfold Fylkeskommune
Vestfold Fylkesmuseum
Vigelandsmuseet
Vitenskapsmuseet NTNU
Østfoldmuseet

Div. andre institusjoner/miljøer

Arkitektkontoret E. Haugen AS
Finisterra
LavTOX
LMR-arkitektur
Lpo Arkitektur og design
Museumsnett
PKA arkitekter
Statsbygg

Øvrige nordiske land

Konserveringssenteret i Vejle
Kulturmagasinet i Helsingborg
Nationalmuseet København

Kort omtale av nettverkets mål og strategi

Sverresborg Trøndelag Folkemuseum er ansvarlig for koordinering og utvikling av Nasjonalt nettverk for magasin og bevaring. Dagens situasjon for mange museer og arkiv viser at de er i en fase med planlegging og realisering av ulike former for magasinbygg og magasinløsninger. Nettverket har som formål å bidra til kunnskapsutvikling ved å etablere seminarer og kurs, med blant annet deltakelse/foredrag av norske og nordiske eksperter på området. På samme måte er det av stor betydning å arrangere studiereiser for utvikling av kunnskap og utveksling av erfaring om museumsmagasiner, både i Norge og Norden/utlandet ellers.

Nettverkets arbeidsområder:

Nettverket har blant annet nedfelt i sin handlingsplan betydningen av å få mer kunnskap angående:

- magasin med energisparende tiltak
- magasin med buffervirkning ved bruk av nye byggematerialer (eks. Zephyr)
- museumsmagasin med lavteknologiske løsninger
- utnyttelse av antikvariske og fredede bygg til fullverdige magasin
- metoder for differensiering av magasinene i forhold til oppbevaringsbetingelser som er brukbare for gjenstandsmaterialet
- innredning av magasiner, magasininventar og pakkematerialer
- sikring av magasiner og risikovurdering
- samlingsforvaltning
- håndtering av gjenstander inn/ut og i magasin, og ved utlån

Erfaringene med alle seminar Nettverket har etablert viser at dette er en arbeidsform som gir god informasjonsspredning samtidig som det styrker kontakten kolleger i mellom. Nettverket har derfor valgt å fortsette med denne arbeidsformen ved å søke om midler til å etablere seminar.

Nettverkets arbeid gjennom 6-7 år viser et økende behov for kunnskap og informasjon, ang. magasin- og bevaringsarbeid. Arbeidet fremover må vurderes i samarbeid med Kulturrådet.

Kort omtale av aktiviteter

Etableringsmøte:	Sverresborg Trøndelag Folkemuseum 20.08.2004
Møte i arbeidsutvalget 2005:	AmS Stavanger 23.02.2005
Seminar 2005:	Trollullfabrikken på Mysen, 29.-30.2005 Tema: Fellesmagasin
Møte i arbeidsutvalget 2006:	Norsk Folkemuseum 20.03.2006
Seminar 2006:	Museumssenteret i Salhus 31.08-01.09.2006 Tema: Sikring og risikoanalyse
Møte i arbeidsutvalget 2007:	Norsk Folkemuseum, 20.03.2007
Seminar 2007:	Norsk Folkemuseum, 20.03.2007 Tema: Norsk Folkemuseum og Revita-prosjektet 10 år et
Studiereise til Danmark 2007:	Nasjonalmuseet i København, Ørholm/Brede og Center for Bevaring af Kulturarven i Vejle, 3.14.09.2007 Tema: Magasiner og samlingsforvaltning
Møte i arbeidsutvalget 2008:	Museumssenteret i Vestfold, 06.03.2008
Seminar 2008:	Museumssenteret i Vestfold, 06.-07.03.2008 Tema: Gode magasin – forutsetning for bevaring Arkeologisk Museum i Stavanger, 07.-08.2008 Tema: Regulert museumsklima – en kamp mot naturen (i samarbeid med Nordisk Konservatorforbund)
Seminar 2009:	Kulturhistorisk Museums magasiner Økern, 04.06.2009 Tema: Etabl. av magasinbygg og teknologiske løsninger Museumssenteret på Svalbard 24.,25. og 26 oktober Tema: Magasin under klimatiske forhold
Møter i arbeidsutvalget 2009:	Kulturhistorisk Museums magasiner Økern, 04.06.2009 Museumssenteret på Svalbard 24.10.2009
Seminar 2010:	Rockheim 21.-22. 10.2010 Tema: Utforming av magasinbygg
Møter i arbeidsutvalget 2010:	Trondheim Kunstmuseum, avd. Gråmølna

MEDISINSK HISTORIE

Navn på ansvarlig museum

Nasjonalt medisinsk museum / Norsk Teknisk Museum

Museer som er aktivt med i nettverket

- Emma Hjorth Museum, Bærum kommune
- Ullevål sykehusmuseum
- Dikemark sykehusmuseum
- Gaustad sykehusmuseum
- Tønsberg sykehusmuseum / Vestfold medisinhistorielag
- Bergen bymuseum / Lepramuseet
- Molde sjukehusmuseum
- Levanger sykehusmuseum
- Sør-Troms museum / Trastad Samlinger
- Glomdalsmuseet / Gammeldoktoren
- Samlingene ved Haukeland universitetssykehus, Bergen
- Lærumhuset, Voss
- Stavanger museum / Den kombinerte indretning,
- + en 5-6 andre mer sporadiske deltagere

Institusjoner/miljøer utenfor museumssektoren som er aktivt med

- Stiftelsen Nasjonalt medisinsk museum (Interesseforeningen for et Nasjonalt medisinsk museum med utspring i Rikshospitalet) og dens venneforening (ca 150 medlemmer)
- Medisin- og helsehistoriemiljøet ved Universitetet i Oslo
- Medisin- og helsehistorikere fra Universitetet i Bergen

Kort omtale av nettverkets mål og strategi

Nettverket har ikke utformet og vedtatt noen skriftlig strategi. Den overordnede målsettingen har vært å fremme medisinhistorisk museumsarbeid. Det er et mål å få nettverket / deltagerne til å fungere som inspirasjon og ressurs for hverandre, og som utgangspunkt for dokumentasjon, utstillinger, andre prosjekter og annen aktivitet

Kort omtale av aktiviteter

Møter seminarer 1-3 ganger i året, typisk på våren et sted utenfor Oslo og om høsten i Oslo (ved Medisinsk museum eller i regi av en av de andre deltagende institusjonene / museene i Oslo-området). Temaene for møtene har vært varierende, alltid et eller annet medisinhistorisk fokus, museumsbesøk og ekskursjon og også diskusjoner om aktivitet i nettverket / deltagerens bruk av nettverket. Våren 2011 ble vårmøtet arrangert som en del av Den 23. Nordiske Medisinhistoriske kongress, som ble arrangert av Medisinsk museum.

Noen prosjekter i nettverket:

- Dokumentasjonsprosjektet www.institusjon.no og vandretstillingen "Uhørte stemmer og glemte steder : Fortellinger fra funksjonshemmedes historie". (Deltagende institusjoner: Bergen bymuseum, Sverresborg, Emma Hjorth museum, Sør-Troms / Trastad og medisinsk museum). Utstillingen vises nå ved Dalane folkemuseum, Egersund.
- "Sanatoriefolk" (arbeidstittel): En videreføring av utstillingen "Vonde minner fra Grefsen barnesanatorium" og dokumentasjons- og formidlingsprosjektet

”Sanatoriebarne”. Deltagere: Bergen Bymuseum, Tromsø byarkiv og Medisinsk museum

- Samarbeid omkring dokumentasjon og registrering av foto og gjenstander: Blant annet mellom Ullevål sykehusmuseum, Gaustad Sykehusmuseum og Medisinsk museum. Og mellom Lærumhuset og Medisinsk museum.
- Ansatteintervjuer ved Ullevål sykehusmuseum, samarbeid mellom Ullevål sykehusmuseum og Medisinsk museum.
- Diskusjoner og undersøkelser i forbindelse med utredning vedr. situasjonen for de psykiatriske samlingene og utstillingene

MINORITETER OG KULTURELT MANGFOLD

Ansvarlig Museum

Oslo Museum

Antall museer som er med i nettverket

27 (se vedlagt medlemsliste)

Av disse har følgende vært aktive de siste to årene:

- Norsk Folkemuseum
- Ryfylkemuseet
- Perspektivet Museum
- Kulturhistorisk Museum
- Haugalandmuseene
- Akershusmuseene
- Glomdalsmuseet
- Østfoldmuseene
- Tana- og Varanger Museumssida
- Nasjonalmuseet for Kunst
- Gjenreisningsmuseet
- Follo Museum
- ARRAN – Lulesamisk senter

Institusjoner / Miljøer utenfor museumssektoren som er aktivt med

- Opplandsarkivet

Nettverkets mål og strategi

Hovedformål: Å styrke arbeidet med minoriteter og kulturelt mangfold i det norske museumslandskapet gjennom å skape møteplasser, utveksle erfaringer og gjennomføre prosjekter.

Visjon: Å gjøre nettverket overflødig!

Siden oppstarten høsten 2006 har Mangfoldsnettverket hatt som mål å være et forum for kunnskapsutveksling og kompetanseheving, samt å være en inspirator for å få innarbeidet det flerkulturelle i alle museer. Som strategi valgte vi erfaringsutveksling og ny kunnskap, samt å være et lavterskeltilbud der interesse og nysgjerrighet for mangfoldsarbeid var nok for å slippe inn i fellesskapet. Dette har ført til at nettverket er relativt stort og teller 27 medlemmer.

Kulturelt mangfold handler om relasjoner og holdninger mellom grupper av mennesker, og angår følgelig alle. Men ikke alle ser umiddelbart mulighetene mangfold gir og må først erfare de positive effektene. Nettverket har derfor valgt å fokusere på rekruttering for å synliggjøre hvordan økt mangfold imøtekommer flere av museenes utfordringer og behov i et flerkulturelt samfunn. For å realisere målene og sørge for framdrift i nettverket, ble det våren 2008 engasjert en nettverkskoordinator i 50 % engasjement.

Kort omtale om aktiviteter

I nettverkets 2 første år valgte vi å sette fokus på kompetanseheving med seminarer, workshops, erfaringsutveksling og diskusjoner. En av de største utfordringene i mangfoldsarbeidet er imidlertid rekruttering av personer med minoritetsbakgrunn til

kulturfeltet. I mangfoldsåret 2008 ble det derfor igangsatt et treårig rekrutteringsprosjekt, Mangfold i museene.

Mangfold i museene (Mim) – et rekrutteringsprosjekt

Prosjektets hensikt er å øke minoriteters kjennskap og kompetanse om variert museumsarbeid, for å bidra til å rekruttere personer med minoritetsbakgrunn til faglige stillinger ved museer. Sentralt i prosjektet står ideen om at det norske museumslandskapet styrkes gjennom minoriteters deltagelse, både når det gjelder kontakt med brukergrupper, muligheter til å se sin egen virksomhet utenfra og kompetanse og forståelse i en globalisert verden. Prosjektet er ikke ment som et arbeidstiltak for minoriteter, eller gir noen form for lønns- eller ansettelsesforhold etter endt prosjektperiode. Prosjektet skal styrke en allerede eksisterende interesse hos deltagerne og bidra til gjensidig innsikt i museenes mangfoldsarbeid, både for deltagermuseene og deltagerne.

Prosjektet er delt inn i to hoveddeler; en opplæringsperiode på et museum der deltagerne får oppleve variert museumsarbeid, og en teoretisk opplæring der deltagerne samles for å reflektere rundt erfaringene og sette disse i en teoretisk sammenheng. Prosjektet ledes av en arbeidsgruppe med deltagere fra Norsk Folkemuseum, Perspektivet Museum, Glomdalsmuseet og Østfoldmuseene i tillegg til Oslo Museum. Til nå har 14 personer og 8 museer gjennomgått prosjektet, med det resultat at 4 personer har fått videre engasjement i museer. De aller fleste melder om økt interesse for museer og museumsarbeid, og tar videreutdanning med dette for øye eller befinner seg allerede i søkerlistene.

Spor på stedet:

I 2010 inviterte vi deltagerne i Mangfoldsnettverket til å være med å produsere en nasjonal vandreutstilling, sammensatt av lokale historier fra museenes lokalmiljø. 8 museer tok i mot invitasjonen. Utstillingen vil synliggjøre gode eksempler på personer med minoritetsbakgrunn som har satt spor etter seg i lokalmiljøet. Historiene skal både presenteres som digitale historiefortellinger og som en utstilling med tekst og bilder det er mulig å bevege seg i. Prosjektet ledes av Oslo museum og ventes ferdigstilt våren 2012. Arbeidet genererer diskusjon og erfaringsutveksling om innsamling og forskning på mangfoldsfeltet.

MUSIKK OG MUSIKKINSTRUMENTER

Navn på ansvarlig museum

Ringve / Museene i Sør-Trøndelag

Antall og navn på de museene som er aktivt med i nettverket

10 stk.

- Hardanger folkemuseum / Hardanger Folkemusikksamling
- Kunstnerdalen Kulturmuseum
- Mjøsmuseet
- Nordmøre museum
- Nordøsterdalsmuseet
- Norges Musikkhøyskole
- Norsk Teknisk Museum
- Telemark Museum
- Valdres Folkemuseum
- Voss Folkemuseum

Antall og navn på institusjoner/miljøer utenfor museumssektoren som er aktivt med

Rådet for folkemusikk og folkedans (Bjørn Aksdal)

Universitetet i Oslo (Tellef Kvifte)

Institutt for Musikk, NTNU, Trondheim (Ola Kai Ledang)

Folkemusikkarkivet, Ryfylkemuseet (Ruth Anne Moen)

Fylkesarkivet i Sogn og Fjordane, (Erle Hind)

Kort omtale av nettverkets mål og strategi

Musikknettverket har som langsiktige mål

- å stimulere til faglig utvikling av fagområdene musikk og musikkinstrumenter innen museenes arbeidsfelt.
- å arbeide for rasjonal ressursutnyttelse ved museer (komplettere hverandre / fordele ansvarsområder med mer).
- å skape informasjonskanaler.

Den primære målgruppen for musikknettverk er ansatte personer ved museer med museumsgjenstander i form av musikkinstrumenter eller musikkrelaterte gjenstander. I tillegg retter seg nettverket mot ressurspersoner innenfor musikkarkiv samt enkelte resurspersoner med stor kompetanse innom musikkvitenskaplig fag utenfor museumsverden eller tilsvarende.

Det er også mulig å passivt delta ved å motta nyhetsbrev og referater fra nettverksmøter (per 2011: 6 stk institusjoner).

Ved å arrangere årlige nettverkssamlinger skapes en møteplass for utvikling av gode museumsprosjekter. Det holdes også fagdager med ulike gjenstandstema samt for å lære om gjenstandshåndtering, utveksle erfaringer om forvaltning, utstillingsarbeid med mer.

Se også http://www.ringve.no/Om_Ringve/Musikknettverket/

Kort omtale av aktiviteter

Siden starten 2004 har Musikknettverket gjennomført 2 museumsprosjekter, begge med støtte fra ABM-utvikling (nåværende Kulturrådet): et nasjonalt registreringsprosjekt (Musikkinstrumenter i norske museer) samt et om nettpublisering av registreringer (Musikkinstrumentbasen over Nett) se (www.minm.no/publikasjoner/). Det har i tillegg blitt publisert en checklist over musikkinstrumenter i norske museer, alle kategorier, for 2010 (se www.minm.no)

Under de syv årene nettverket har arbeidet har det blitt gjennomført 10 nettverkssamlinger der 11-28 fagpersoner og interesserte har deltatt. I tillegg til gjenstandsfaglige tema har der også blitt tatt opp utstillingskritikk, fotokurs, dokumentasjonsteknikk, praktisk arbeid med PRIMUS samt presentasjon av forskningsprosjekt i tilknytning til musikk på museer.

Nettverksarbeidet har ført til flere utstillinger med musikktema på nettverksdeltakende museer.

Til november 2011 planlegges en konferanse om lyddokumentasjon av museumsgjenstander: formål, metodikk etc.

SAMISK MUSEUMSNETTVERK

Navn på ansvarlig museum

RiddoDuottarMuseat

Antall og navn på museer som er aktivt med i nettverket

Følgende 6 museer deltar aktivt i nettverket;

- Samtidsmuseet for nordlige folk (tidligere Ája)
- Norsk Folkemuseum
- RiddoDuottarMuseat, RDM
 - RDM- Porsanger museum
 - RDM- De Samiske Samlinger
 - RDM-Kauokeino bygdetun
 - RDM- Kokelv sjøsamiske museum
- Tana og Varanger museumssiida
 - Saviomuseet
 - Tana Museum
 - Varanger Samiske Museum
- Saemien Sijte

Dessuten er 6 andre museer medlemmer i nettverket, men er ikke aktive i forbindelse med det pågående prosjektet om samlingsforvaltning.

Ingen institusjoner/miljøer utenfor museumssektoren er medlemmer i nettverket.

Kort omtale av nettverkets mål og strategi

Retningslinjer for Nasjonalt samisk museumsnettverk er utarbeidet på grunnlag av avtalen mellom Sametinget og nettverkskoordinator RiddoDuottarMuseat; "Retningslinjer - nasjonalt museumsnettverk". Sametingsrådet har tildelt RiddoDuottarMuseat rollen som nettverkskoordinator. Overordnet mål for museumsnettverket er at nettverket skal sørge for styrking og samordning av det samiske museumsvesenet gjennom igangsetting av felles samarbeidsprosjekter innen innsamling, dokumentasjon, bevaring, forskning og formidling.

Nettverket skal for øvrig omfatte ulike temaer innenfor samisk kulturhistorie og tradisjonskunnskap, samt fremme og styrke samisk språkbruk i museumsarbeidet. Målgruppa for nettverket er samiske museer og andre museer som arbeider med samisk Kulturhistorie og tradisjonskunnskap. Temaer for nettverket skal være knyttet til museenes daglige arbeidsfelt, og dessuten bygningsvern, kulturminnevern, samisk språk og markedsføring/reiseliv.

Nettverkskoordinator skal være sekretariat og samordne informasjon og arbeidet i nettverket, samt avholde årlige møter i nettverket. Alle deltagende museer har ansvar for å drive og utvikle nettverket og utvikling av relevante prosjekter. Alle skal bidra med informasjon/rådgivning til andre museer og rapportere om sin deltakelse til Sametinget. Et arbeidsutvalg skal være støttegruppe for nettverkskoordinator.

Kort omtale av aktiviteter

RiddoDuottarMuseat fikk tildelt av Sametinget rollen som nettverkskoordinator i 2006, og en egen avtale ble utarbeidet mellom partene. Det museumsfaglige relevante arbeidet som nettverkskoordinator startet i 2007 ved at det ble utsendt informasjon til aktuelle museer om nettverket, og invitasjon til å delta. Ut fra tilbakemeldinger, ble det foretatt en kartlegging

blant annet om museenes ønsker og behov knyttet til et samarbeid innenfor en slik type nettverk, og dessuten om de har muligheter for å inngå i et slikt samarbeid. Eget kartleggingsskjema ble utarbeidet. RDM har utarbeidet en link på egen heimeside til museumsnettverket.

Det er avholdt totalt 5 møter/samlinger for nettverkets medlemmer:

- I desember 2007 ble det første møtet gjennomført med deltakelse fra 8 museer, samt ABM-utvikling og Sametinget. Fokus på møtet var nettverkets målsetninger, deltakende museers roller og ansvar, samt diskusjon om relevante nettverksprosjekter.
- I juni 2008 ble et nytt møte avholdt der retningslinjene for nettverket ble vedtatt og arbeidsutvalget utnevnt. Det ble enighet om å arbeide med prosjekttemaene samlingsforvaltning og utvikling av felles websider for de samiske museer. Det sistnevnte temaet viste det seg senere at kun ett museum hadde muligheter til å arbeide med. Temaet ble derfor ikke fulgt opp.
- I november 2008 ble det holdt et seminar med eksterne foredragsholdere for å få temaet samlingsforvaltning belyst av andre fagpersoner som har arbeidet med dette temaet. En skisse til hva et dokument med retningslinjer for samlingsforvaltning kan inneholde, ble presentert. Et besøk ved Tromsø museum ga innblikk i noen praktiske sider og utfordringer vedrørende forvaltning av museumssamlinger. Sametinget hadde gitt støtte til dette seminaret.
- I mai 2010 ble det første møtet avviklet for deltakere i prosjektet “Retningslinjer for samlingsforvaltning og samlingsplan”. Prosjektets finansiering var klart i juli 2009 med støtte fra ABM-utvikling og Sametinget. Som veileder ble samlingsforvalter Barbara deHaan engasjert. Arbeidet ble gjennomført ved at veileder sender ut oppgaver som prosjektdeltakerne skal arbeide med lokalt. Veileder redigerer og samler besvarelsene til det som skal munne ut i dokumentet om samlingsforvaltning. På samlingene diskuteres og utdypes innholdet.
- I november 2010 er den foreløpig siste samlingen gjennomført der dokumentet om retningslinjer for samlingsforvaltning er utviklet og utdypet.

Tidspunktet for prosjektavslutningen har blitt forskjøvet et par ganger fordi temaet er nytt og komplekst, og mange har hatt problemer med å få avsatt nok tid til prosjektarbeidet som krever konsentrasjon og muligheter for å arbeide mer sammenhengende.

SAMTID

Navn på ansvarlig museum

Lillehammer museum – Maihaugen

Antall og navn på de museene som er aktivt med i nettverket

20 museer: Varanger Samiske Museum, [Akershusmuseet](#), [Kystmuseet i Sør-Trøndelag](#), Oslo Museum, Norsk Vasskraft- og Industristadmuseum, Museene for kystkultur og gjenreisning, Telemark Museum, De Heibergske Samlinger – Sogn Folkemuseum, [Jærmuseet](#), [Glomdalsmuseet](#), [Norsk Folkemuseum](#), [Norsk Telemuseum](#), [Perspektivet Museum](#), [Helgeland Museum](#), [Vest-Agder-museet](#), [Hardanger og Voss museum](#), Telemark Museum, Rockheim – Det nasjonale opplevelsessenteret for pop og rock, Museumssenteret i Hordaland og Maihaugen. Valdres folkemuseum og Ringve museum har meldt interesse for å bli med i nettverket. Nettverkets sekretariat ligger ved Maihaugen.

Oversikten vil bli oppdatert høsten 2011. Samtidsnett starter et nytt prosjekt, og da vil andre deltakere komme med.

Antall og navn på institusjoner/miljøer utenfor museumssektoren som er aktivt med

1 institusjon: Universitetet i Oslo, Institutt for kulturstudier og orientalske fag. I tillegg samarbeides det med enkeltpersoner fra andre institusjoner.

Kort omtale av nettverkets mål og strategi

Samtidsnett skal utvikle samtidsdokumentasjon og forskning ved museer med henblikk både på dagsaktuelle og framtidige behov. Samtidsnett legger til grunn at materiale skal være relevant og engasjerende for brede grupper, og at seleksjon må utvikles med bevissthet om valg og tolkninger.

Samtidsnett skal støtte opp under den enkelte deltakers motivasjon, interesse og behov. Nettverket er et felles forum for å dele erfaringer og utvikle prosjekter. Vanligvis er det to samlinger hvert år. Samtidsnett skaper merverdier som det enkelte museum ikke kan oppnå alene: finansiering, mulighet for konsentrasjon og fordypning, et større faglig miljø, inspirasjon, ideer, læring gjennom samarbeid og kvalitetssikring av prosjekter. Samtidsnett knytter til seg prosjektledere som bidrar med veiledning, kunnskap og et utvidet nettverk.

Samtidsnett skal fremme vitenskapelig forskning ved museer. Museers samtidsdokumentasjon knytter an til forskning på mange andre områder av samfunnet, og deltakerne bidrar selv til forskning. I nettverket diskuteres samtid som del av ulike museale kontekster og i forhold til hvilke muligheter og utfordringer dette skaper. Noen prosjekter har involvert brukergrupper som deltakere ved dokumentasjon og formidling.

Kunnskap fra prosjekter formidles via publikasjoner, konferanser og Internett. Økt synlighet i media er et mål for fremtiden. Den enkelte institusjon bevarer materiale og formidler resultater i sitt nærmiljø. I 2009 lagde sekretariatet en oversikt over prosjekter som har vært koplet til nettverket.

Kort omtale av aktiviteter

Samtidsnett initierer et nytt, toårig prosjekt, kalt Samtidskoden, i august 2011. Samtidskoden skal resultere i mer eksplisitt kunnskap om hvordan samtid kan skape verdi for ulike brukere, og hvilke kriterier som kan legges til grunn for å evaluere verdi. Prosjektet tar utgangspunkt i

den enkelte deltakers selvvalgte samtidsdokumentasjon. Resultater skal formidles skriftlig og/eller på Internett. For å styrke prosjektet, engasjeres en prosjektleder med førstekompetanse i 30 prosent stilling fra august 2011. Første samling blir høsten 2011. Samtidskoden er støttet med 300 000 kroner av Norsk kulturråd.

Restmidler fra prosjektet På sporet av den tapte samtid skal, etter avtale med Norsk kulturråd, brukes til evaluering og oppfølging i 2011. Sekretariatet leder arbeidet.

Sekretariatet medvirker i Norsk kulturråds arbeidsgruppe for samhandling og arbeidsdeling ved innsamling, og har blant annet utført en analyse av kulturhistoriske museers innsamlingsplaner. Arbeidet munner ut i forslag og anbefalinger for nasjonal samordning og samhandling ved innsamling.

Gjennom Norsam er Samtidsnett koplet til et utvidet nordisk samarbeid. Norsam initierer prosjekter og kurs. Nettverket koordineres av en gruppe personer som har ansvar for å lede den nasjonale koordineringen av samtidsdokumentasjon i hvert enkelt land. Fra Norge deltar Samtidsnetts sekretariat. Grappa utveksler erfaringer og støtter opp under arbeidet som skjer på nasjonalt nivå. Prosjektet "Brød i Norden" avsluttes høsten 2011. 35 museer, hvorav fire norske, har deltatt. Gjennom denne satsningen er det utviklet innsamling, kommunikasjon og formidling med bruk av digital historiefortelling.

Formidling av samtidsdokumentasjon i Norge og Norden skjer via felles nettsider:

<http://www.maihaugen.no/no/Samtidsdokumentasjon/> og Norsam:

<http://www.maihaugen.no/no/Samtidsdokumentasjon/Norden-Norsam/>. Det er laget løsninger for Facebook og Twitter, men disse mulighetene er ikke tatt i bruk ennå.

SJØFART

Ansvarlig museum

Norsk Maritimt Museum (Stiftelsen Norsk Sjøfartsmuseum)

Aktivt deltagende museer

Følgende 7 museer deltar p.t. aktivt i Sjøfartsnettverket

- Norsk Maritimt Museum
- Vestfoldmuseene IKS (Hvalfangstmuseet)
- Telemark Museum
- Aust-Agder Kulturhistoriske senter
- Museum Stavanger (Stavanger Sjøfartsmuseum)
- Bergens Sjøfartsmuseum
- Museene i Sør-Trøndelag AS (Sverresborg Trøndelag Folkemuseum og Kystmuseene i Sør-Trøndelag)

I tillegg er Vest-Agder-museet IKS medlem av nettverket uten å ha deltatt i aktivitetene de siste to årene, og Sunnmøre Museum ønsker stadig å bli holdt orientert om virksomheten uten hittil å ha deltatt eller meldt seg inn.

Andre deltagere

Følgende 2 prosjekter utenfor museumssektoren er knyttet til nettverket og deltar sporadisk i aktivitetene der:

- Prosjektet "Sjohistorie.no" – Lillesand Sjømannsforening
- Prosjektet "Norsk Sjøfartshistorie" – IAKH/UiO

Tidligere har det nå avsluttede prosjektet "Maritime kvinner", finansiert av Oslo Sjømannsforening, deltatt i noen av nettverkets aktiviteter.

Mål og strategi

Nasjonalt museumsnettverk har fra opprettelsen i 2007 hatt som strategi å være et ganske løst organisert nettverk uten formaliserte statutter eller medlemsavtaler. Nettverket har etter deltagerens klare ønske heller ikke vedtatt noe strategi- eller planverk, men har hatt som generell målsetting å styrke kontakten og samarbeidet mellom de deltagende museene. Til nå er virksomheten blitt drevet etter følgende retningslinjer som har utkrystallisert seg gjennom nettverksmøtene:

- Medlemskap i nettverket er åpent for alle som er interessert i å bli holdt orientert om virksomheten og eventuelt delta på nettverksmøtene.
- Det avholdes nettverksmøter ca. 1 gang i året.
- Samarbeidet i nettverket konsentreres ellers om konkrete nettverksprosjekter der deltagerne forutsettes å bidra aktivt og forpliktende.
- Det har vært et ønske om å finne frem til nettverksprosjekter som flest mulig av medlemsmuseene kan ha nytte av og levere bidrag til – store eller små.
- Nettverket samarbeider med de andre maritime museumsnettverkene gjennom fellessamlinger og fellesprosjekter med disse
- På siste nettverkssamling var det imidlertid enighet om å trappe opp Sjøfartsnettverkets nettverksinterne arbeid ved å legge mer vekt på å utvikle flere spesifikt sjøfartshistoriske prosjekter.

Utviklingen av egne prosjekter i Sjøfartsnettverket er blitt hemmet av begrenset kapasitet både i det ansvarlige museet og hos de øvrige deltagerne. Men det er lagt ned et betydelig arbeid i det store fellesprosjektet med de andre maritime museumsnettverkene, ”Fortellinger om kyst-Norge”. Nettverket har dessuten også utenfor selve nettverksarbeidet bidratt til mer kontakt og bilateralt samarbeid mellom flere av medlemsmuseene.

Aktiviteter

I tillegg til nettverkssamlingene og fellessamlingene med de andre maritime museumsnettverkene har Sjøfartsnettverket hatt følgende aktiviteter:

- Med Bergens Sjøfartsmuseum som hovedansvarlig, bidrag fra tre andre medlemsmuseer og med økonomisk støtte fra ABM-utvikling) har det siden 2008 vært arbeidet med å konvertere og tilgjengeliggjøre en maskinskipsdatabase ved Bergens Sjøfartsmuseum som vil være nyttig for alle sjøfartsmuseer. Det meste av arbeidet er gjort, men tekniske problemer har forskyvet ferdigstillingen.
- Det er meningen å videreutvikle denne databasen. Særlig Norsk Maritimt Museum har hatt kontakt med aktører utenfor nettverket og utenfor museumssektoren med sikte på å knytte an til andre beslektede databaseprosjekter og arbeide for større grad av samordning på et felt med mange ulike aktører, med ulik kompetanse og ulike løsninger.
- Både Norsk Maritimt Museum flere andre medlemsmuseer i Sjøfartsnettverket har ellers til nå lagt mye av energien sin i nettverksarbeidet inn i fellesprosjektet ”Fortellinger om kyst-Norge”, koordinert av Museum Vest som er ansvarlig for Nasjonalt museumsnettverk for fiskerihistorie og kystkultur i samarbeid med ABM-utvikling (nå Norsk kulturråd), Riksantikvaren, Kystverket og Fiskeridirektoratet. Sjøfartsnettverket har bidratt med redaksjonelt arbeid til alle temaheftene som er kommet ut, og har stått for teksten til hefte nr. 5 om ”Verdens fraktemenn” og til et hefte om hvalfangst som er i produksjon.
- Gjennom Norsk Maritimt Museum har Sjøfartsnettverket også deltatt i samarbeidet som de maritime museumsnettverkene har med den samme direktoratgruppen om de årlige kystkulturkonferansene som direktoratene arrangerer.
- Det er i Sjøfartsnettverket blitt arbeidet med å etablere flere nye nettverksinterne prosjekter. På nettverksmøtet i Trondheim høsten 2010 ble det avtalt å utvikle et dokumentasjons- og formidlingsprosjekt om førstereisgutter i etterkrigstiden. En planlagt prosjektsamling våren 2011 er utsatt til høsten.

SKOG

Navn på ansvarlig museum

Norsk Skogmuseum

Antall og navn på museer som er aktivt med i nettverket

1. Haldenvassdragets kanalmuseum (Østfoldmuseet)
2. Fetsund lenseer (Akershus fylkesmuseum)
3. Kistefos-Museet
4. Spillum dampsgag [Norsk Sagbruksmuseum] (Museet Midt)
5. Helgeland museum (vanligvis representert ved avdelingene fra skogkommunene Grane og Hattfjelldal)
6. Norsk Skogmuseum/Klevfos Industrimuseum (Hedmark fylkesmuseum)

Antall og navn på institusjoner/miljøer utenfor museumssektoren som er aktivt med

Nordisk skoghistorisk konferanse – Dette er en årlig foreteelse med partnere fra samtlige nordiske land, der følgende museer og organisasjoner inngår i styringsgruppen: Dansk Jagt- og Skovbrugsmuseum, Skovhistorisk Selskab (Danmark), Skogsmuseet i Lycksele, Skoghistoriska sällskapet (Sverige), Lusto – Finlands Skogsmuseum, Skogshistoriska Sällskapet i Finland, Skogrækt rikisins (den islandske skogetaten), Det norske Skogselskap, Norsk Skogmuseum. Dette er et samarbeid om en årlig, tredagers fagkonferanse som går på omgang mellom deltakerlandene. Norsk Skogmuseum og Det norske Skogselskap er vertskap med 4-5 års mellomrom, sist i samarbeid med Helgeland museum. Alle øvrige medlemmer av (det norske) Skognettverket inviteres til de årlige konferansene, og flere av museene har deltatt flittig.

Nettverket har ellers hatt prosjektsamarbeid med representanter for Universitetet for miljø- og biovitenskap, Norges teknisk naturvitenskapelige universitet og Norsk Teknisk Museum.

Kort omtale av nettverkets mål og strategi

I 1999 inviterte Norsk Skogmuseum seks museer med skogrelatert virkefelt til et møte der representanter for disse institusjonene orienterte hverandre om sitt arbeid og sine faglige utfordringer. Etter dette fortsatte vi med årlige samlinger. I Norsk Skogmuseums tildelingsbrev fra KKD for 2002 fikk vi i oppdrag å formalisere dette møtefellesskapet som et museumsnettverk, hvilket ble gjort.

Målet med nettverket var altså i begynnelsen at museene skulle etablere kontakt med hverandre og kunnskap om hverandres virksomhet med sikte på samarbeid. Ettersom de deltakende institusjonene er svært forskjellige, både med hensyn til perspektiver på skoglig tematikk, organisasjonsstørrelse, spektrere av fagkompetanser og ”eksternt forventningspress” (relasjoner til andre samarbeidspartnere og, ikke minst, publikum) innså vi tidlig at ikke alle samarbeidsprosjekter kunne omfatte samtlige nettverksmedlemmer. Målet har vært at samlingene skal ha programmer som er relevante for alle, men at vi ikke skal ha noen tvang til obligatorisk deltakelse i prosjekter. Prosjekter foreslås og drøftes i møtene, som vi lenge hadde to av per året. Dokumentet ”Skognettverket – et nasjonalt nettverk for skogmuseet” fra 2002 la noen rammer for virksomheten.

Tida nå er inne for å videreføre diskusjonen om hva nettverket ”skal være”. Hittil har det vært vanskelig å få i gang en slik diskusjon, blant annet fordi de fleste av museene de siste åra har hatt store utfordringer knyttet til ressursknapphet og konsolideringsproblematikk. Samarbeidet

i Skognettverket har likevel fungert, også ved at vi ved å bli bedre kjent med hverandre, noe som også har generert flere bilaterale samarbeidsprosjekter.

Kort omtale av aktiviteter

I den innledende fasen var nettverkssamlingene, som ambulerte mellom de deltagende institusjonene, den viktigste aktiviteten. I og med at museene i Skognettverket har såpass ulike perspektiver på skog, var det å besøke de andre og bli godt kjent med dem, deres fysiske anlegg og virksomheter, faglig utbytterikt i seg selv. Vi bestemte oss tidlig for at vi ville utføre et kartleggingsarbeid knyttet til forskningsstatus på det skoghistoriske arbeidsfeltet. Dette ble gjort av representanter for Norsk Skogmuseum og Fetsund lenser, med bidrag fra ressurspersoner ved Norsk Teknisk Museum og Universitetet for miljø- og biovitenskap, og resulterte i et hefte som fikk den litt kronglete tittelen «Hvite flekker innen kunnskap om vår sektor – hvilke er de og hvordan dekker vi dem?» (2003). Innsikt vi ervervet gjennom dette arbeidet var noe av bakgrunnen for at Norsk Skogmuseum innledet et stort samarbeidsprosjekt med Det norske Skogfrøverk om å skrive det norske skogkulturarbeidets historie gjennom cirka 300 år.

Skognettverket har også initiert en ekstern utredning, der sluttproduktet var NTNU-historikeren Ingar Kaldals rapport "Hva forteller skogmuseene? Om historieformidling i sju norske og noen utenlandske museer" (2005). Idéen var å stimulere til mer refleksjon rundt formidlingsarbeid, og spesielt utstillingsproduksjon. Tre av museene i Skognettverket har også – sammen med representanter for Det norske Skogselskap – produsert en vandretstilling med tittelen "Skog & CO2" (2009-10). Denne utstillingen er nå på vandring mellom medlemmene av nettverket, og den vil etter hvert også bli tilbudt andre visningssteder. Videre vil jeg si at Skognettverk-medlemmenes nettverk var viktig i stoffinnsamlingsfasen til Norsk Skogmuseums store bokprosjekt "Masse Papir" (2006 – 420 sider) og at vi har støttet hverandre i forskjellige utstillingsprosjekter.

Det siste året har dessverre aktiviteten i Skognettverket vært laber. En grunn til dette er at koordinator ved Skogmuseet de siste årene har måttet prioritere andre oppgaver. Nav-museet i Skognettverket preges ellers av store eksterne forventninger, av en økonomi som er blitt stadig vanskeligere siden 2002 og følgelig også av at staben er for liten i forhold til oppgavene. Et av resultatene er at vi ennå ikke har hatt noen samling i Skognettverket i 2011. Dette betyr også at diskusjonen om nettverkets videre arbeid har stanset opp. Norsk Skogmuseums ser det nå som viktig å ta tak i denne situasjonen.

TEKNOLOGI- OG INDUSTRIHISTORIE

Ansvarlig museum

Norsk Teknisk Museum

Museer som er aktivt med (23)

Akershusmuseet, Bredalsholmen Dokk og Fartøyvernsenter, Fetsund Lenser, Helgeland Museum, Jotuns Bedriftsmuseum, Jærmuseet, Kistefos-Museet, Klevfos Industrimuseum, Norsk Industrierbeidermuseum, Norsk Oljemuseum, Norsk Teknisk Museum, Norsk Telemuseum, Norsk Sagbruksmuseum, Norsk Trikotasjemuseum – Museumscenteret i Hordaland, Norsk Vasskraft- og Industristadmuseum, Norsk Vegmuseum, Næs Jernverksmuseum, Orkla Industrimuseum – Museene i Sør-Trøndelag, Stavanger Museum, Telemark Museum, Vest-Agder-museet, Vestfoldmuseene, Østfoldmuseene.

Institusjoner utenfor museumssektoren som er aktivt med (2)

Arbeiderbevegelsens bibliotek og arkiv, Bouvet (konsulentselskap)

Mål og strategi

Nettverket har som mål å styrke samarbeid og faglig utveksling mellom norske museer som arbeider med teknologi- og industrihistorie. Spesielt er nettverket opptatt av å arbeide med felles faglige temaer innen industriutvikling og industriavvikling, for å øke kompetansen og utvikle ny kunnskap på disse områdene. Det har vært et fokus på avindustrialiseringen i Norge i etterkrigstiden.

Internettportalen *industrimuseum.no*, som nettverket har utviklet i samarbeid med konsulentfirmaet Bouvet og med støtte fra ABM-utvikling, har vært det største nettverksprosjektet og et viktig arbeidsverktøy for å nå målene. Dette nettstedet bidrar til formidling og utveksling av informasjon både innen nettverket og til det allmenne publikum. Det gir en inngang til norske museumsressurser, og inneholder stoff om norsk industrihistorie, bransjer, bedrifter, personer og industriområder som i dag ofte er preget av helt annen virksomhet enn industri. *Industrimuseum.no* vil fortsatt være nettverkets viktigste prosjekt fremover.

Nettverksmøtene har vært viktige arenaer for å diskutere faglige emner, få faglig input fra interne og eksterne foredragsholdere, utveksle erfaringer og utvikle *industrimuseum.no*. Møtene har også gitt anledning for deltakerne til å bli bedre kjent med hverandres museer, utstillinger og samlinger.

Aktiviteter

Nettverket ble startet vinteren 2004 etter avtale mellom Norsk Teknisk Museum og ABM-utvikling. Nettverksmuseene har hatt møter rundt to ganger i året, og møtene har blitt lagt til ulike museer fra gang til gang – fra Helgeland Museum i nord til Norsk Trikotasjemuseum i vest og Klevfos Industrimuseum i øst. Siden starten har møtene blitt holdt sammen med Nasjonalt museumsnettverk for arbeiderkultur, ledet av Norsk Industrierbeidermuseum. Dette har både vært fruktbart og hensiktsmessig, siden de to nettverkene arbeider med temaer som ofte er overlappende og siden mange av nettverksdeltakerne er med i begge nettverkene.

Høsten 2004 ble en prosjektkoordinator knyttet til nettverket ansatt for en periode på ett år. Vedkommende hadde arbeidssted ved Norsk Teknisk Museum, og gjorde blant annet en større innsamling av materiale knyttet til industribedrifter i østlandsområdet.

Nettverket fikk i 2005 prosjektmidler fra ABM-utvikling for å starte internettportalen *industrimuseum.no*. Nettstedet ble utviklet i samarbeid med konsulentfirmaet Bouvet, og sto ferdig i 2007. Lanseringen måtte utsettes i en lengre periode i påvente av at tjenesteleverandørene og nettverten *kulturnett.no* skulle sette opp en ny server for portalen. I 2009 ble portalen lansert i tilknytning til Kulturminneåret 2009. I 2010 startet nettverket arbeidet med å videreutvikle *industrimuseum.no*, etter å ha mottatt nye prosjektmidler fra ABM-utvikling. Dette arbeidet fortsetter i 2011.

VEDLEGG 3 *Oversikt over fagseksjoner i Norges museumsforbund, nettverk/puljer i Danmark, ICOMs internasjonale komiteer*

Fagseksjoner i Norges museumsforbund

- Foreningen norske vitensentre
 - Samisk museumslag
 - Seksjon for formidling
 - Seksjon for industri, kommunikasjon og anlegg
 - Seksjon for kunst og kunstindustrimuseer
 - Seksjon for museumsledelse
 - Seksjon for naturhistorie
-

Museumspuljer/nettverk i Danmark

Danmark har lange tradisjoner med arbeid i de såkalte museumspuljene, som er nettverk av museer på ulike faglige temaer. Kulturarvsstyrelsen i Danmark opplyser at det ikke finnes noen offisiell oppdatert liste over de danske, faglige museumspuljene. Følgende puljer har mottatt støtte fra Kulturarvstyrelsens rådighetssum siden 2007:

- Fiskeripuljen
- Håndværks- og Industripuljen
- Søfartspuljen
- Møllepuljen
- Jagtpuljen
- Herregårdspuljen
- Dragt- og Tekstilpuljen
- Landbrugspuljen
- Havepuljen

Hver av puljene kan søke Kulturarvstyrelsen om kr. 30.000 i årlig støtte til sekretariatsfunksjoner. Ingen av puljene er formelt godkjent av Kulturarvsstyrelsen, ut over den godkjennelsen som ligger i støtte fra rådighetssummen.

I regi av ODM - Organisationen af Danske Museer finnes følgende nettverk:

- Administrativt nettverk
- Forskningsnettverk
- Chefnettverk
- Arkæologisk nettverk
- Bevaringsnettverket
- Formidlingsnettverk
- Forvalternettverk
- Nyere tids nettverk
- Samlingsnettverk

ICOMs internasjonale komiteer

AVICOM - International Committee for the Audiovisual and Image and Sound New Technologies
CAMOC - International Committee for the Collections and Activities of Museums of Cities
CECA - International Committee for Education and Cultural Action
CIDOC - International Committee for Documentation
CIMAM - International Committee for Museums and Collections of Modern Art
CIMCIM - International Committee for Museums and Collections of Musical Instruments
CIMUSET - International Committee for Museums and Collections of Science and Technology
CIPEG - International Committee for Egyptology
COMCOL - International Committee for Collecting
COSTUME - International Committee for Museums and Collections of Costume
DEMHIST - International Committee for Historic House Museums
GLASS - International Committee for Museums and Collections of Glass
ICAMT - International Committee for Architecture and Museum Techniques
ICDAD - International Committee for Museums and Collections of Decorative Arts and Design
ICEE - International Committee for Exhibition Exchange
ICFA - International Committee for Museums and Collections of Fine Arts
ICLM - International Committee for Literary Museums
ICMAH - International Committee for Museums and Collections of Archaeology and History
ICME - International Committee for Museums and Collections of Ethnography
ICMEMO - International Committee of Memorial Museums in Remembrance of the Victims of Public Crimes
ICMS - International Committee for Museum Security
ICOFOM - International Committee for Museology
ICOM-CC - International Committee for Conservation
ICOMAM - International Committee for Museums of Arms and Military History
ICOMON - International Committee for Money and Banking Museums
ICR - International Committee for Regional Museums
ICTOP - International Committee for the Training of Personnel
INTERCOM - International Committee on Management
MPR - International Committee for Marketing and Public Relations
NATHIST - International Committee for Museums and Collections of Natural History
UMAC - International Committee for University Museums and Collections